Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 249 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 30 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1884 (Ն. Տ.) 11 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 23 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1302

ՊԱՅՄԱՆՔ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ. երկու անգամի համար 2 ղուրուշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

Թղթագրոյ վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»
ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ. Ղալաթիա, Նորատունկեան խան։
Իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէիւ՝

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده {آره‌ولك}
غزته‌سی اداره‌سنه

Les annonces sont reçues
à l'EASTERN AGENCY,
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

40 ՓԱՐԱ

ՕՐԱԳԻՐ

40 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ	համար	Տարեկան	դահեկան	արծաթ	200
»	»	Վեցամսեայ	»	»	100
»	»	Եռամսեայ	»	»	50
»	»	Հատով	»	»	1
Գաւառաց	համար	Տարեկան	»	»	240
»	»	Վեցամսեայ	»	»	120
»	»	Եռամսեայ	»	»	60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք		56
»	»	Վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Ծանուցմունք կընդունուին
ԻՍԹԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
գործակալութեան ձեռամբ, Գարաքէօյ, Տէյիրմէն խան։

Կ. ՊՈԼԻՍ
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 30 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԱԶԳ

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Մեր այս շաբաթ աւուր թիւը, թէեւ սովորականէն շատ աւելի տպուած, բայց սպառած լինելով, նոյն թիւը նորէն պիտի հրատարակեմք առաջիկայ կիւրակի, թէ՛ գաւառացի բաժանորդաց ղրկել կարենալու, և թէ՛ մայրաքաղաքիս մէջ ուզողներուն վաճառելու համար։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Պ. ՔԼԻՎԼԷՆՏ, ՆԱԽԱԳԱՀ

Վերջապէս, Միացեալ Նահանգաց նախագահական ընտրութեան արդիւնքն յայտնուեցաւ։ Ռամկավարականաց ընտրելին Պ. Քլիվլէնտ ընտրեցաւ։ Այս արդիւնք գուշակուած էր, և Արեւելքի ընթերցողք՝ ի մանաւորի՝ տեղի չունին զարմանալու։ Սակայն իրողութիւնն ինքնին ոչ նուազ կարեւոր է. զի ընտրելով զՊ. Քլիվլէնտ, ամերիկեան ժողովուրդը լոկ նախագահ մը չի փոխեր, այլ Հանրապետականաց զօրաւոր կուսակցութիւնն, որ իբր քառորդ դարէ հետէ կը վարէր Միացեալ-Նահանգաց գործերը, պաշտօնէ կը ձգէ, և նոցա տեղ կը դնէ Ռամկավարականները։ Վարչութեան հիմնական փոփոխութիւն մ'է ուրեմն որ տեղի կ'ունենայ Միացեալ-Նահանգաց մէջ, և այս փոփոխութիւն շատ զգալի պիտի լինի Ամերիկայի թէ՛ ներքին և թէ՛ արտաքին աշխարհավարութեան մէջ։

Բայց Պ. Քլիվլէնտի յաղթանակը լոկ կուսակցութեան մը յաջողութիւնը չի ներկայացներ, այլ նաեւ մարդու մը յաղթանակն ուրիշ տեսակ մարդու մը վրայ։ Պ. Պլէն և Պ. Քլիվլէնտ բոլորովին իրարու հակառակ բնաւորութիւն և ընթացք ունէին։ Պ. Պլէն միլիոնատէրներու և միլիոններու կլլող մարդ մ'էր. Պ. Քլիվլէնտ բաղդատապէս անշուք էր, և աղքատ կրնար կոչուիլ Պ. Պլէնի մեծատանց քով։ Պ. Պլէն իւր պաշտօնավարութեան մէջ փոքրիկ մեքենայութեամբք ու շնորհուկներով իւր և բարեկամաց նիւթական շահերն յառաջ տանելու ջանադիր եղած և պաշտօնական բարոյականի թերութեան կողմէ գէշ անուն մը վաստըկած էր. Պ. Քլիվլէնտ, ընդհակառակն, պաշտօնական պարկեշտութեան, անկաշառութեան և անկողմնակալութեան պատուական համբաւ մը կը վայելէր։ Պ. Պլէն, մինչ նախարար էր, խելքն ու միտքը տուած էր արտաքին գործոց, և ամերիկեան արտաքին ազդու աշխարհավարութեան մը կուսակից էր. իսկ Պ. Քլիվլէնտ իւրեն նշանաբան ըրած էր՝ արտաքին խնդիրներն հանդարտ թողուլ, և կառավարութեան բոլոր գործունէութիւնն յատկացնել ներքին բարենորոգմանց։ Պ. Պլէն կուսակից կը հանդիսանար Հանրապետականաց վարչութեան, որ կաշառակերութեան, ննջողութեան և գողութեան արարքով բաւական վատահամբաւեալ էր, մինչ Պ. Քլիվլէնտ վարչային հիմնական բարենորոգմանց կուսակից կը հանդիսանար։ Վերջապէս, Պ. Պլէն սաստիկ փառասէր և պաշտօնասէր էր. չէ մոռցուած թէ ինչպիսի գերմարդկային ճիգեր թափեց այս անգամ նախագահ ընտրուելու համար, դրամ և ազդեցութիւն, շունչ և սիրտ սպառելով, և նահանգէ ի նահանգ ընթանալով շարունակ. մինչ Պ. Քլիվլէնտ միշտ խոյս տուած էր հանրային պաշտօններէ և փառքերէ, և այս անգամ ևս գրեթէ ոչինչ ըրաւ ինքզինք ժողովրդեան ցոյց տալու համար, առարկելով թէ՛ իբրեւ կառավարիչ Նիւ-Եորքի՝ շատ զբաղում ունի։

Բայց Պ. Պլէն շատ ճարպիկ և ազդեցիկ քաղաքագէտ մ'էր, և դժուար չէր որ յաջողէր։ Դեռ անցեալ օր ծանուցինք թէ 200 միլիոնատէրք ճաշ մը տուած էին իրեն, որք ունէին 100,000,000 անգլիական ոսկւոյ հարստութիւն, և անմիջապէս 100.000 անգլիական ոսկի ստորագրած էին՝ Պլէնի ընտրութեան գործը դիւրացնելու համար այն նահանգաց մէջ որք դեռ կասկածելի էին։

Ամերիկեան ժողովուրդն, ընտրելով զՊ. Քլիվլէնտ, ցոյց կուտայ թէ անգլիական ժողովրդէն վար չի մնար՝ իւր կառավարողաց վրայ ուղղամտութիւն ու պարկեշտութիւն տեսնելու նախանձախնդրութեան կողմէ։ Հանրապետականք, զրկուելով բարձր դիրքէ մը զոր Հիւսիսայնոց և Հարաւայնոց պատերազմէն ի վեր կը գրաւէին, արդարեւ խիստ դաս մը կը ստանան, բայց ո՛չ ոք ասոր համար դժգոհ լինելու տեղի ունի։ Ռամկավարականք այսօր գերութեան կուսակից չեն։ Անոնք ալ ժամանակին խիստ դաս մը ստանալով կրցին իրենց պատիժ և քաւեցին իրենց մեղքեր։ Այսօր Ռամկավարականք Հանրապետականներէն աւելի ազատական վարդապետութիւններ կը դաւանին։ Մաքսային խնդրոյ մէջ, Ռամկավարականք օտար վաճառքներն ու բերքերն աւելի թեթեւ մաքսով ընդունելու կուսակից են ընդհանրապէս, մինչ Հանրապետականք ջերմապէս յարեալ կը մնան միշտ պաշտպան-դրութեան։

Ընտրութեան պարագայներն հետզհետէ պիտի ծանօթացնենք մեր ընթերցողաց, և Արեւելքին Ամերիկայի թղթակիցք առաջին թղթաբերով պիտի հաղորդեն այս մեծ եղելութեան կատարեալ մէկ նկարագրութիւնը։

Պ. Կրովըր Քլիվլէնտ 1837 մարտ 18 ին ծնած է ի Նիւ-Ճէրսէ։ Բարեհամբաւ գերդաստանէ մը սերեալ նշանաւոր փաստաբան մ'է։ Իւր հայր Երիցական քաղաքական հասարակութեան մէկ երէցն էր։ Քլիվլէնտ կանուխ կորուսանելով զիւր հայր, 17 տարեկան հասակի մէջ ապրուստի խնդրով զբաղիլ սկսաւ։ Բաւական ժամանակ նեղուեցաւ, բայց վերջապէս յաջող փաստաբան մ'եղաւ։ 23 տարեկան ընդհ. դատախազի օգնական եղաւ իւր նահանգի մէջ։ 1870 ին ժողովուրդը զինք դատաւորական բարձր պաշտօնի մ'ընտրեց ստուար մեծամասնութեամբ մը, և 4 տարի յետոյ, հանրային պաշտօնէ քաշուելով, իւր անհատական արուեստով պարապիլ վերսկսաւ։ 1881 ին Քաղաքապետ ընտրեցաւ։ Ի նկատ առնլով իւր անձնուիրութիւն ժողովրդեան շահուց և վարչային մեծ կարողութիւն, Ռամկավարականք յաջողեցան 192,000 քուէի մեծամասնութեամբ զինք կառավարիչ ընտրել Նիւ-Եորքի մեծ նահանգին, պաշտօն զոր ստանձնեց 1883 յունուար 1 ին։

Պ. Քլիվլէնտ զօրաւոր կազմուածով մարմին և բարի մարդ մ'է սիրուն և հաճելի դէմքով։ Կանոնաւոր, աշխատասէր և պարզ կեանք մը կը վարէ։ Քիչ պէտքեր ունի, ուստի և քիչ դրամով կրնայ շատանալ։ Հետեւապէս, անկաշառ և պարկեշտ է. շատ գործունեայ և աշխատասէր է, և հետեւապէս մեծ պաշտօններ կրնայ վարել յաջողապէս։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ԱՆԳԼԻՈՅ. Անգլիոյ Երեսփոխանաց ժողովին մէջ, Ուղերձի վիճաբանութեանց առթիւ, բաւական խօսքեր եղան երկրին տնտեսական կացութեան վրայ։ Մ. Մաք Այվըր Երեսփոխանը խնդրեց որ Թագուհւոյն ուշադրութիւնն հրաւիրուի վաճառականութեան և երկրագործութեան յոռի վիճակին վրայ, և ցաւ յայտնեց որ Թագուհւոյն ճառին մէջ ակնարկութիւն չէ եղած այսպիսի բարձր կարեւորութիւն ունեցող խնդրոյ մը։ Նախարարութեան կողմէ Պ. Մընտէլլա, պատասխանելով առ Պ. Մաք Այվըր, հաստատեց անգլիական վաճառականութեան ստացած մեծագոյն աճումն ազատ-փոխանակութեան ընդունուելէն ի վեր։ Ֆրանսական վաճառականութիւնը նուազած է վերջերս, իսկ անգլիական վաճառականութիւնն ընդհակառակն յառաջդիմած է։ Արդարեւ երկրագործութիւնը տագնապ մը կ'անցունէ. բայց չենք կրնար ակնկալել որ միակ լաւ հունձք մը բաւէ լինի չեզոքացնելու տասն գէշ տարիներու վնասներն, յորս հունձքերն անգոհացուցիչ վիճակ մ'ունեցան յԱնգլիա։ Պ. Մընտէլլա համոզուած է թէ, շնորհիւ արմտեաց աժանութեան որ այժմ կը տեսնուի երկրին մէջ, Անգլիա կարող պիտի լինի յաղթահարել այժմու տագնապին։ Ներմուծեալ արդիւնագործական առարկայից վրայ աւելի բարձր մաքս դնելու գաղափարը մերժելով, Պ. Մընտէլլա յայտարարեց թէ օտար ազգերն այժմ կը գնեն Անգլիոյ մէջ շինուած մետաքսեղէններն և ձեռնոցները, փոխանակ Ֆրանսայէն գնելու, ինչպէս առաջ կ'ընէին. ասոր պատճառն այն է որ Անգլիացին ամեն ինչ աժան գնելով, աժան ալ արտադրելու կարող է։ Այսպէս Անգլիա համայն աշխարհի շուկայն ու մթերանոցը կը դառնայ։ Որպէս զի Անգլիա պահէ իւր գերազանցութիւն իբրեւ ճարտարարուեստ ազգ, պէտք է աշխատինք անգլիացի գործաւորներն ուրիշ ամեն ազգաց գործաւորներէն աւելի ճարտար, աւելի խնայող և աւելի ճահնջաս հանդիսանալու, և յայնժամ որ եւ է մրցումէ վախնալու տեղի չենք ունենար։ Գերմանացի գործաւորաց մեծագոյն յաջողութեան գաղտնիքը պարտինք որոնել նոցա գիտական և արհեստական բարձրագոյն կրթութեան մէջ։ Շաքարի մասին, Գերմանք յաջողեցան իրենց հրապարակներէ վանել Ֆրանսացիներն, որոց շաքարին ո՛չ ևս կը կարօտին. բայց Անգլիոյ համար նուաստացուցիչ չէ՞ միթէ տեսնել թէ իրեն պէտք եղած վառօդը Գերմանիայէն գնել պարտաւորուած է։ Եթէ անգլիացի գործաւորք և գործատէրք անհոգ կենան այս արհեստական և գիտական կրթութեան մասին, իրենց արհեստից մէջ նոյնչափ տագնապ պիտի կրեն որչափ Ֆրանսացիները տագնապ կրեցին 1870 ին Գերմանիոյ հետ իրենց պատերազմի պատճառաւ։ Պ. Մընտէլլա յիշեց թէ վերջերս օտարազգի մ'ըսած է իրեն թէ, իւր կարծեօք, Գերմանիա, արհեստից մասին իւր հետզհետէ ցոյց տուած յաջողակութեամբ, կը պատրաստէ նոր Սէտան մը Ֆրանսայի համար, աւելի աղէտաբեր ֆրանսական արհեստից և արտադրութեանց, որչափ Սէտանի ճակատամարտն իսկ չեղաւ ֆրանսական զօրաց համար։

Ըստ այս նախարարական յայտարարութեանց, Ժողովը պէտք չտեսաւ կառավարական անմիջական տնօրէնութեան մը, վասն բարւոքման վաճառականութեան և երկրագործութեան վիճակին, և հետեւապէս ետ չտուաւ Պ. ՄաքԱյվըրի առաջարկին, որ այսպէս բացառիկ տնօրինութեան մը պէտքին վրայ կը պնդէր։

ՎԱՏԻԿԱՆ. — Հռոմայ Պապն իւր նուիրակներուն ղրկեց Շրջաբերական մը, հաղորդելու համար այն կառավարութեանց որոց քով պաշտօն կը վարեն։ Այս ծանուցագրով Վատիկանի վարչութիւնը կը յայտնէ զանազան արգելքներ որոց Ս. Պապը բախեցաւ իտալական կառավարութեան կողմէ, երբ կը փափաքէր խոլերաւորաց համար հիւանդանոց մը կանգնել ի Հռոմ, և կէս պաշտօնական յարձակումներն որոց այս առթիւ առարկայ եղաւ Պապը։ Վատիկանն յայտնելէ յետոյ թէ ո՛րչափ անիրաւ է քաղաքականութիւն մը որ Պապն իւր ամեն ազատութիւններէ զրկելէ զատ, քրիստոնէական բարեգործութիւնն իսկ ի կիր արկանելու իրաւունքը կը ժխտէ նմա, կ'եզրակացնէ թէ Պապին կառուցանել ուզած հիւանդանոցի գործոյն մէջ իտալական կառավարութեան բռնած ընթացքը նոր ապացոյց մ'է թէ Հռոմի մէջ Պապին կացութիւնն անտանելի եղած է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Պերլինի կառավարութիւնն որոշեց երրորդ անգամ բերդեր կառուցանել արեւմտեան Ափրիկէի նորահաստատ գերմանական գաղթականութեանց պաշտպանութեան համար։ Այս բերդերը զինելու սահմանուած զէնքերն ու թնդանօթները ղրկուեցան զրահաւոր նաւատորմիղ, որոյ դէպ յԱփրիկէ ճամբայ ելնելը ծանուցինք արդէն։

ՌՈՒՍԻԱ. Ռուս կառավարութեան եկամուտք, յուլիս 31 ին վերջացող ելմտական տարւոյն մէջ, հասան 349,576,333 րուբլիի, ընդդէմ 335,766,682 րուբլիի, 1882-1883 տարւոյ։ Ծախքերն հասան 373,464,809 րուբլիի, մինչ նախորդ ելմտական տարւոյն մէջ էին 368,050,090 րուբլի։

ԱՒՍՏՐԻԱ. Աւստրիոյ ծովային նախարարութիւնը Պատուիրակութեանց ներկայացուց ծրագիր մը, յորում արտօնութիւն կը խնդրէ պէտք եղած գումարը ծախք ընել անմիջապէս շինելու համար 64 հատ ծովառմբակիր շոգենաւ և երեք արագընթաց զրահաւոր։

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹՔ. Երէկ գիտողութեան արժանի էր Եգիպտական արժեթղթոց գիներուն բարձրացումն, որք երեք օր առաջ մեծագոյն անկում մը կրած էին։ Ասոր ևս կարելի է հետեւցնել թէ Խարդումի անկումն և Մեհտիի մարդոց կողմէ այդ կարեւոր քաղաքի գրաւման լուրերն անհիմն են, և կամ, Լորտ Նորթպրուքի կողմէ առաջարկեալ ելմտական կարգադրութիւնք եգիպտական արժեթղթոց շահերուն նպաստաւոր հանգամանք մ'ունին։ Գիտելի էր որ նոյն առթիւ Օսմ. Պանքայի և ուրիշ ամեն արեւելեան թուղթեր լաւագոյն վիճակ մ'ունէին չորեք օրն արեւմտեան հրապարակաց վրայ։

ՀՆՏԱԽՏ. Ինչպէս դժուար չէր գուշակել, Հնտախտը կամ Քոլերան արագապէս կ'աճի Բարիզի մէջ։ Որչափ ալ հոգ տարուի մեծ քաղաքի մը մաքրութեան և առողջապահութեան, բազմամարդ կեդրոնք միշտ մեծագոյն ճարակ մը կ'ընծայեն տարափոխիկ հիւանդութեանց։ Երկու աւուր մէջ 200 ի մօտ հասան ի Բարիզ հնտախտէ բռնուողներուն թիւն, և մինչ կը գրենք այս տողեր, հարիւրներ ևս աւելցած կրնան լինել։ Գիտելի է սակայն թէ մեռնողներուն համեմատութիւնը նուազագոյն է, յորմէ կրնանք հետեւցնել թէ, հնտախտը կորսուած է իւր նախկին սաստիկ բնութիւն և կամ հիւանդք շատ լաւ կը խնամուին։ Այնու ամենայնիւ, ամենուրեք Բարիզի լաւագոյն կարգադրութիւնք չեն տիրեր, և Բարիզ կրնայ հնտախտը փոխանցել այնպիսի կեդրոններու, ուր սարսափելի ախտն աւելի աղէտաբեր կրնայ լինել քան Ֆրանսայի մայրաքաղաքին մէջ։ Այս պատճառաւ, հնտախտին երեւումն ի Բարիզ շատ ծանր դէպք մ'է։

ԻՏԱԼԻԱ. Հնտախտի վրայ զարհուրելի դէպք մը կը պատմուի, որոյ ստուգութիւնը կ'երաշխաւորէ Լոնտոնի բժշկական Լէնսէթ երեւելի թերթը. — Ճենովայի մէջ, բժիշկ Տր. Ֆանէփա հնտախտէ բռնուեցաւ 3 շաբաթ առաջ և տակաւին դեղեր չառած, այն ծայրագոյն հիւծման վիճակի հասաւ, ուր ընդհանրապէս կը յաջորդէ մահը։ Կարծուեցաւ թէ մեռած է. դարմանել կոչուած բժիշկն այսպէս յայտարարելով մեկնեցաւ։ Ընտանիքը հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել տուաւ, և դագաղին բերուելուն սպասելով, պատանքի մէջ դրուեցաւ։ Դագաղին գալուստը քիչ մը ուշացաւ, և այս միջոցիս ընտանիքն ուրիշ սենեակի մը մէջ նստած էր։ Յանկարծ, ներկայք զարհուրանօք տեսան մեռելոյն դէմքն, որ իւր սպիտակ պատանքով տնկուեցաւ ընտանեաց առջեւ։ Տր. Ֆանէփա ողջ էր։ Հազիւ լսելի լինելու չափ տկար ձայնով մը գանգատեցաւ թէ զինք մինակ և անխնամ թողած էին, զի վեց ժամէ ի վեր մեռեալ

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(77)(

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ԲՈՒԱԶԳՈՊԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Ա.

Թանեօֆ կամ Մանոյ ըսուած բանն անծանօթ էր անոր։

Միամիտ օտարական մը կրնար համարել թէ պատուաւոր ընկերութեան մը մէջ կը գտնուէր, վասն զի այրերը կանոնաւոր վարք ունէին, կանայք ալ վար չէին մնար անոնցմէ։

Նապապն այնչափ դիւրախաբ չէր թերեւս, բայց անսահման հաճոյք մ'զգալ կը թուէր այս ղուարթ ընկերութեան մէջ, և անշուշտ ինքն ալ հաճելի լինիլ կ'ուզէր, վասն զի ծանոյց թէ կ'ընդունէր անսահման գումարներու վրայ խաղալ, և թէ արտօնութիւն կուտար տիկնանց որ պարտք խոստումով խաղան։

Նոքա ալ հաճութեամբ ընդունեցին, միայն թէ այդ թոյլտուութիւն վնասակար չեղաւ անոնց, վասն զի խաղին սկիզբէն՝ Նապապին բաղդն յաջող գնաց։

Շահեցաւ, դարձեալ շահեցաւ. իւր հակառակորդք, իրենց վնասն հանելու համար, կրկնապատկեցին, յետոյ եռապատկեցին իրենց դրամը։ Բայց Նապապը շահեցաւ միշտ։

Անոնց համար պայքար չեղաւ, այլ չարաչար պարտութիւն, և հնդկին յաջողութիւնը շարունակեց մինչեւ որ բոլորովին սպառեցաւ ռազմամթերքն այն անխոհեմներուն, որք կը համարձակէին մարտնչիլ միլիոնատէր օտարականին դէմ։

Երկու ժամու մէջ Ծաֆէր երկու հազարի չափ լուի գանձած, միանգամայն անունիկւոր եղած էր հինգ վեց գեղուհեաց վրայ, որք իրենց պարտքը վճարելու համար կը յուսային բնաւ դրամ չհանել իրենց քսակէն։

Հէրմինի առնուածն հազար երկու հարիւր ֆրանք կը պարտէր։ Թօլպիաք երեք հազար ֆրանք կորուսած էր։ Արապէլլա խաղացած չէր։

Բաւ համարած էր պարզ հանդիսատես լինիլ, և երբոր խաղը վերջացաւ, վերստին առանձնախօսութիւն մ'ունեցաւ Թօլպիաքի հետ։

Անգլիերէն հարցումներն անշուշտ խաղին և Նապապին վրայ էին. վասն զի Թօլպիաք, անկէ բաժնուած ժամանակ, ըսաւ մաքուր փարիզերէնով.

— Ջանէբ (չգողնար), ապահով եմ, վասն զի կը հասկնամ, և մինչեւ վերջը գիտեցի։

Ծաֆէր իշխանն, համեստ իւր յաղթութեան մէջ, գաւաթ մը թէյ ընդունեց Տիկին Տիմէյի սպիտակ ձեռքէն, բայց ընթրիքի չկրցաւ կենալ՝ հակառակ իրեն եղած թախանձանաց, և հրաժեշտ առաւ խոստանալով ներկայ գտնուիլ յառաջիկայ գումարման, և տիկնոջ մ'ընծայել պարտելոց։

Թօլպիաք, մինչեւ յարկին դուռը Նապապին յուղարկաւոր երթալով, վերստին խոստացաւ թէ քանի մ'օրէն գործակատար մը պիտի ղրկէր, որ հազարապետին ժառանգները գտնելու գործին վրայ պիտի բանակցէր իրեն հետ։

Նապապը ջերմ շնորհակալութիւն յայտնելով՝ անոր երկու ձեռքը սեղմեց սիրալիր, և դուրս ելաւ իւր սեւամորթ ծառային հետ, որ նախասենեկին մէջ կ'սպասէր։

Այդ հաւատարիմ ծառայ, որ իւր տիրոջմէն չէր զատուէր երբէք, մինչեւ իսկ ոճրագատ ատենին մէջ, այդ փաթթոցաւոր և քաֆթանաւոր ծառայն սեւամորթ չէր, թէեւ մարմնոյն գոյնը կը մօտենար եբենոսի գոյնին։

Ո՛չ Ափրիկեցւոց պռօշ բերանն ունէր, ո՛չ գանգուր մազերն, ո՛չ ալ անոնց դիւրահաղորդ և բուռն բնաւորութիւնն։

Սպասաւոր մանկանց և նաժշտաց հետ նախասենեկին մէջ ժամերով սպասած ժամանակ արձանի մը պէս անշարժ կեցած, բերանը չէր բացած։

Ծաֆէրի կառքը կ'սպասէր դրանն առջեւ, գեղեցիկ լանտոյ մը, համազգեստաւոր կառապանով։

Պահուրի իշխանն անոր մէջ մտաւ իւր հաւատարիմ սեւամորթին հետ, և երիվարները Կրանտ-Օթէլի ճամբան բռնեցին։

—Է՛յ, տէր իմ, հարցուց ծառայն իւր Նապապին։

—Է՛յ, տղա՛ս, չեմ զղջար այս աղջկան տունը գալուս վրայ, պատասխանեց իշխանն, որ անշուշտ Բոնմիշէլի արուարձանը ծնած չէր. խօսեցայ զԹօլպիաք և շատ բան իմացայ։

Տիկին Տիմէյի դահլիճին մէջ կրնային Նապապ կարծել գեղեցիկ ծերունին, և անոր ծառայն ալ Փորոմանտէլի ծովեզրը ծնած արաբ մը։

Բայց եթէ Արապէլլայի հիւրերէն կամ բարեկամներէն մին լսէր անոնց կառքին մէջ ըրած խօսակցութիւնն, իսկոյն ծանր կասկած կ'զգար անոնց ստանձնած ազգութեան վաւերականութեանը վրայ։

Տիկնանց հետ խօսած ժամանակ Պահուրի իշխանին կեղծած օտար արտասանութիւնը բովանդակապէս անհետ եղած էր, և մունջ ծառային լեզուն յանկարծ բացուեր էր։

Մեծ դիւրութեամբ լաւ ֆրանսերէն կը խօսէր. մինչեւ իսկ փարիզեան արտասանութիւն ունէր։

Իւր ձեւերն ալ փոխուած էին. կատարեալ՝ բայց ակնածաւոր ընտանութիւն մ'ունէր իշխանին հետ, որում այնչափ խոնարհաբար կ'սպասաւորէր այլոց առջեւ։

Այս առեղծուածի լուծումն Արպալէթ փողոցի գաղտնիքէն նուազ դժուարին էր։

Հօր մ'որդեսիրութիւնն հրաշքներ կը ծնի։

Ծաֆէր, Նապապ Պահուրի, ամբողջապէս Պ. Լըքոքի հնարածն էր՝ Լուիի դատապարտութենէն յետոյ։

Միտքը դնելով որ մինչեւ վերջին վայրկեան աշխատի իւր զաւկին անմեղութիւնն ապացուցանելու, վաղեմի ոստիկանական գործակալն հասկցեր էր որ ամեն բանէ առաջ ուրիշ անձնաւորութիւն մը պարտէր հագնիլ։

Եւ այնպիսի անձնաւորութիւն մ'ընտրած էր, որուն գիտէր թէ շատ մօտէն չպիտի նայէին։

Ամեն տարի քանի մ'երկրատասնեակ օտարազգի իշխանք կուգան Փարիզ, աւելի կամ նուազ միլիոնատէր, որոց մէջ կեղծեր ու խաբեբաներ ալ կը գտնուին։

Խաղալու համար զայդ դեր, բաւական է դրամ ունենալ գրպանին մէջ և քիչ շատ կանոնաւոր թուղթեր։

Մինչեւ իսկ տեսնուած են օտար իշխաններ, որք ո՛չ վկայագիր ունէին, ո՛չ դրամ, բայց լաւ ընդունելութիւն և վարկ գտած են Փարիզի մէջ։

Հայր Լըքոք ութ աւուր մէջ բաւական մեծկակ գումար մը ձեռք բերելով, իւր ձեռնարկին ծախքը կրնար լիապէս հոգալ. և ի Լոնտրա, ուր գաղտնաբար գնացեր էր համբոյն փախուստէն յետոյ, ամօթն ու հարստութիւնը կորուսած Նապապ մը գտնելով, անոր թուղթերը գներ էր դիւրագին։

Բիէտուշ ալ իւր հին վարպետին հետ գնացեր էր յԱնգլիա, և ինքզինք յանկարծ Պահուրի իշխանին տան վերակացուի փոխուած տեսեր էր։

Ծպտման խնդիրը չէր վարանեցներ զիրենք։

Այդ մասին ոստիկանութեան վաղեմի գործակալն և նախորդ 29 թիւը կրնային մրցիլ ամենաճարտար դերասանաց հետ։

Լըքոք և իւր գործակատարը գիտէին ըստ կամս փոխել ո՛չ միայն իրենց կերպարանքն, այլ և դէմքը, շարժմունքն ու ձեւերը։

Լըքոք իւր ձայնն ալ փոխելու հազուագիւտ ձիրքն ունէր, այնպէս որ անհնարին էր ճանչել։

Բիէտուշ, չունենալով այդ ձիրք, ինքզինք մշտնջենաւոր լռութեան դատապարտած էր, և որովհետեւ հնդկերէնէ զատ ուրիշ լեզու չէր գիտեր, իւր լռութիւնը չէր կրնար զարմանք պատճառել։

Լըքոք, եռամեայ բացակայութեան միջոցին, ժամանակ ունեցեր էր իւր մօրուքն աճեցնելու, որ արեւելեան երկայնութեան մը հասած էր. և որովհետեւ քառասուն տարիէ ի վեր զինք ամբողջապէս գերծեալ տեսած էին, իւր մօրուքը միայն կը բաւէր գրեթէ ուրիշ մարդ մ'ընել զայն։

Բիէտուշ վաղուց ի վեր ընչացք ունէր խոզանաձեւ կտրտուած. նա ալ խուզած էր իւր ընչացքն, և երեսը, պարանոցն ու ձեռները ներկած էր բաղադրութեամբ մը, զոր ինք կը շինէր, և երկար վարժութեամբ յաջողած էր ասիական երեւոյթ մը տալ իւր դէմքին։

Այսպէս այլակերպեալ, Թէրէզի դժբաղդ նշանածին երկու միակ բարեկամներն ամենայաջող մուտ մ'ըրած էին ի Կրանտ-Օթէլ։

Լրագիրք ծանուցեր էին թէ Պահուրի Նապապը Փարիզ եկած էր, ո՛չ ոստիկանութիւնն, ո՛չ արտաքին գործոց նախարարութիւնը չէին կասկածած թէ այդ անձին նապապութիւնը պիտակ էր։

Ծախսած ոսկին կշիռ ունէր, և վարած իշխանական կեանքը չէր կրնար կասկածելի ընել զայն ֆրանսական կառավարութեան առջեւ։

(Շարունակելի)

կարծուելով, որ եւ է դարման չէր եղած։ Անմիջապէս բժիշկ կանչուեցաւ եւ զօրացուցիչ դեղեր տրուեցան, բայց ի զուր։ Ինչ որ քանի մը ժամ առաջ կրնար կեանք մը ազատել, այժմ քանի մը չէր կրնար ծառայել։ Թանկագին կեանք մը զոհ գնաց բժշկական սխալի մը, եւ հնտախոհի սպառնացած նախազգուշութեանց։ Տր. Քանէփա քանի մը ժամ ետքը մեռաւ, այս անգամ հիմարապէս։

Այս տեսակ ուրիշ դէպքեր ալ պատահած լինելով, Իտալացի բժիշկ մը ձեռնարկեր է պատրաստել անոնց մէկ ցուցակը։

ՎԱՌՆԱ. Սեւ ծովու մէջ սաստիկ փոթորիկ տիրելուն պատճառաւ, Վառնայի Թղթատար շոգենաւն երէկ չհասաւ։ Այս առաւօտ ալ մինչեւ ժամ 6 չէր հասած։

ԹԱՂՈՒՄ

Ամեն. Տ. Տ. Ներսէս Հագելոյս Պատրիարքի Թաղումը պիտի կատարի վաղը, ժամը 5 ½ին։

Այս առթիւ, ի նշան սգոյ ԱՐԵՒԵԼՔ չպիտի հրատարակուի վաղը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գաւառական Առաջնորդներէն հետզհետէ ցաւակցութեան հեռագրեր կը հասնին ի Պատրիարքարան, ծանուցանելով միանգամայն թէ հոգեհանգստեան պաշտօններ կը կատարուին եկեղեցեաց մէջ։ Տ. Ներսէս Պատրիարքի վախճանման լուրը Պատրիարքարանէն հեռագրով գուժուած էր բոլոր Առաջնորդաց։

Վշտակցութեան ուրիշ հեռագրեր ալ հասան երէկ պատրիարքարան.

Կիլիկիոյ Տ. Մկրտիչ Ս. Կաթողիկոսէն առ Վսեմ. Ատենապետն Ազգային Ժողովոյ։

Աղթամարայ Տ. Խաչատուր Ս. Կաթողիկոսէն,

Վիեննայի պատուարժան ազգայնոց կողմանէ,

Լէյբցիկի պատուարժան ուսանողաց կողմանէ։

Մայրաքաղաքիս պարսկական Վսեմ. դեսպանին կողմանէ Մեծ. Հիւպատոսն, պաշտօնատան ժողովոյ անդամ Նշաստաճեան Եաղուպ էֆէնտիի հետ երէկ Պատրիարքարան երթալով ցաւակցութիւն յայտնեցին Պատրիարքական Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետի Բուսճուքեան։

Հռոմէական ազգայնոց Գեր. Պատրիարքին կողմանէ ալ, պատրիարքական փոխանորդ Գերապայծառ Յովհաննէս Հօլաս, երէկ 3 եկեղեցականաց եւ մէկ աշխարհականի հետ Պատրիարքարան երթալով ցաւակցութիւն յայտնեց, ծանուցանելով թէ կիրակէ օրը չեն կրցած ներկայ գտնուիլ՝ եկեղեցական հանդիսի մը պատճառաւ։

Ի դիմաց յոյն ընկերութեան Գումգափուի, ատենապետն ու ատենադպիրն երէկ ցաւակցութեան գիր մը մատուցին Գեր. Փոխանորդ-Տեղապահ Հօր։

Մոսքուայի Բժշկական Ակադեմիոյ ուսանողաց կողմէ երէկ Արեւելքի Վարչութեան ուղղեալ հեռագիր մը տեղեկութիւն կը խնդրէր հոգելոյս Պատրիարքին յուղարկաւորութեան եւ թաղման աւուր նկատմամբ։ Լրագրոյս Վարչութիւնն հարկ եղած տեղեկութիւններն փութաց հաղորդել հեռագրով։

Բագուի Հայ երիտասարդութիւնը կը հեռագրէ մեզ թէ խորին ցաւակցութեամբ լսելով Ն. Սրբազնութեան Ներսէս Պատրիարքի մահուան գոյժն, կը խնդրեն Արեւելքի խմբագրութենէն, յանձնել Մեծ. Պ. Գրիգոր Նիկողոսեանին ի դիմաց Բագուի հայ երիտասարդութեան ներկայ գտնուիլ թաղման հանդիսին եւ Նորին Սրբազնութեան դագաղի վրայ փառաւոր պսակ մը դնել, որոյ համար կարեւոր գումար մը յատկացուցած են։

Հայոց Միացեալ ընկերութեանց Տնօրէն ժողովն հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է կիրակէ օր Հայաստանի վարժարանաց ընդհանուր տեսուչ Սաղըեան Մկրտիչ էֆէնտիի, ինչպէս նաեւ Կիլիկիոյ վարժարանաց Տնօրէն-Դասատուներուն.

«Երեք օր փակեցէ՛ք մեր բոլոր վարժարաններն ի նշան սգոյ վասն ցաւալի մահուան Երջանկայիշատակ Ներսէս Հայրապետին, անդուգական բարերարին Միացեալ ընկերութեանց Հայոց։»

Վիեննայէն Շահինօֆ եւ Զաւիկ Բոռմլեչ ստորագրութեամբ հետեւեալ հեռագիրն ուղղուած է Հայոց Միացեալ ընկերութեանց Տնօրէն Ժողովոյ.

«Ներսէսի դագաղին վրայ ծաղկեայ պսակ մը դրէ՛ք մեր անուամբ հետեւեալ արձանագրութեամբ. «Վիեննայի Հայոց սրտէր առ Հայրենեաց Հայր Ներսէս։»

Միացեալ ընկերութիւնք պիտի փութան կատարել Վիեննայի ազգայնոց սոյն փափաքն։

Ինչպէս երէկ համառօտիւ ծանուցեր էինք, Մոսքուայի հայ հասարակութիւնն հեռագրով հրահանգ տուած էր Գալըոյեան Պալի էֆէնտիի, մեծանուն հանգուցելոյն դագաղին վրայ պսակ մը դնելու համար, եւ Գալըոյեան էֆէնտի կատարեց դայս յանձնարարութիւն։

Խասգիւղի Ազգ. ընկերութիւններէն շատ, Թաղ. Խորհուրդն եւ գեղեցիկ պսակ մը դրած էր կիրակի օր, Հոգելոյս Պատրիարքին դագաղին վրայ։

Երէկ առաւօտէ մինչեւ երեկոյ, մայրաքաղաքիս ամեն կողմերէն երկսեռ բազմութիւն ազգայնոց գունդագունդ Գումգափուի Մայր եկեղեցին կը դիմէին ի տես եւ յայցելութիւն հանգուցեալ Ս. Հօր։

Փարիզու ազգայինք հեռագրաւ Ն. Սրբազնութեան վախճանման համար խորին ցաւակցութիւն յայտնած են։

Երէկ իրիկուան ժամը 11ին, Ռուսական Վսեմ. դեսպանը Մայր Եկեղեցի երթալով՝ հանգուցեալ Ս. Պատրիարք Հօր դագաղը այցելեց։

Այսօր ժամը 5 ½ին Ռոպէրդ-Քոլէժի բոլոր ուսանողք իրենց պատուելի Բրոֆէսոր Պ. Յակոբոս Ճէճիզեանի եւ համայն դասատուաց ընկերակցութեամբ (16-17) կառքերով մայր եկեղեցի երթալով, հանգուցեալ Ս. Հօր դագաղը այցելեցին, նկատելով որ սոյն մասնաւոր յարգանքը կիրակի օրուան խուռն բազմութեան մէջէն կարելի չպիտի լինէր մատուցանել։

Արձագանգ լրագրոյ խմբագրութիւնք կարեւոր գումար մը ղրկած է Տօքթէօր Տ. Փէշտիմալճեան էֆէնտիի՝ որպէս զի գեղեցիկ պսակ մը դնէ Հոգելոյս Սրբազան Պատրիարքին դագաղին՝ վրայ։

Պուլկարաց Գեր. Էկզարքը, Ամեն. Տ. Ներսէս Պատրիարքի մահուան լուրն առնելով, շաբաթ առաւօտ Հանգուցելոյն բնակարանը գացած եւ ջերմեռանդօրէն աղօթելով, ձեռքն համբուրած է։

Մայրաքաղաքիս բոլոր եւրոպական լրագիրք արժանաւորապէս նկարագրած են Ամեն. Տ. Ներսէս Պատրիարքի յուղարկաւորութեան տխուր եւ մեծաշուք հանդէսը։

Մասնաւոր շնորհակալեաց արժանի է ազգային այսպիսի մեծ սգոյ մը առթիւ մայրաքաղաքիս եւրոպական մամլոյն գործածած համակրական լեզուն։ Ամենքն ալ ինչպէս արդէն տեղեկացուցած ենք մեր ընթերցողաց, արժանաւոր ներբողներով խօսեցան մեծանուն հանգուցելոյն վրայ, եւ ցաւակցեցան հայ ժողովրդեան՝ իր այս դառն կորստեան համար։

Ռումէլիի երկաթուղեաց Վարչութիւնն, եկեղեցական թափօրին երկաթուղւոյ վրայէն անցքը դիւրացնելու համար, կէս ժամ դադրեցուցած է իր կառախմբոց երթեւեկն, ըստ խնդրանաց Կարգադիր Յանձնաժողովոյն։

Շնորհակալութեամբ կը յիշենք թէ, յիշեալ պատուարժան Վարչութիւնը, Կարգադիր Յանձնաժողովոյն առաջարկութեան պատասխանելով, յայտարարած է թէ, պատրաստ է, եթէ հարկ դատուի, ամբողջ օրն իսկ դադրեցնել իր կառախմբոց երթեւեկն Եէնի գափուէն ցԳումգափու երկաթեայ գծին վրայ։

Ասիական ընկերութեան Գործադիր Ժողովը մեզմէ կը խնդրէ ծանուցանել թէ իր դրասենեակ երեք օր փակ պիտի մնայ ի նշան սգոյ։

Յանուն հանգուցեալ Ս. Պատրիարք Հօր գտնուած պաշտօնական կնիքներն երէկ կնքուեցան պահուեցան, եւ «Պատրիարքարան Հայոց» կնիքը պիտի գործածուի նոյնա տեղ մինչեւ ընտրութիւն Տեղապահի։

Ինչպէս երէկ նոյնպէս եւ այսօր գոց են Պատրիարքարանի դիւաններն, ի նշան սգոյ։

Օգոստ. Սուլթանէն հանգուցեալ Ս. Պատրիարք Հօր ընծայեալ բնակարանն (յՕրթագիւղ) ըստ օրինի ժառանգել կը մնայ այլ եւ այլ Վագըֆներու, որոց մեծագոյն մասն հայկական հաստատութեանց Վագըֆներ են, ինչպէս Տիվրիկի, Հիւանդանոցի, եւ այլն։

Ինչպէս երէկ հրատարակեալ էր ի պաշտօնէ եւս, Ազգային Ժողովք վաղը արտասովոր նիստ պիտի ընէ։

Ժողովը մէկ ամիս դադար պիտի առնու ի նշան սգոյ։

Կը լսեմք, թէ Մայր Դիւանի կողմանէ պիտի առաջարկուի ատենապետաց Դիւանի յանձնել՝ Ժողովոյն Օրակարգին մէջ գտնուող այլ եւ այլ խնդիրները սերտել եւ տեղեկագրել առ Ժողովն։

Կը հաւաստեմք, թէ ազգային Վարչութեան Կրօնական ու Քաղաքական Ժողովոց անդամոց բազմաց կարծիքն է՝ Պատրիարքական տեղապահութեան համար ընտրել Պատրիարքական փոխանորդ Բուսճուքեան Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետն, եւ մինչեւ մէկ ամիս Պատրիարքական ընտրութիւն կատարել ընդ նախագահութեամբ Նորին Գերապատուութեան։ Այս ընթացքը նպաստաւոր կը համարին թէ՝ ազգային շահուց եւ թէ՝ ազգային կարեւորագոյն խնդրոց անյապաղ կարգադրութեան համար։

Տրապիզոնի ազգային գաւառական ժողովոյ կողմանէ հեռագիր մը հասաւ երէկ Պատրիարքարան, որով կը ծանուցուի, թէ կիրակէ օրը, հոկտ. 28, Գաւառական ժողովոյ անդամոց մեծագոյն մասին քուէով Տրապիզոնի Առաջնորդ ընտրուեցաւ Գեր. Տ. Գարեգին Ծ. վարդապետ Սրուանձտեանց։

Մէճմուայի-Ախպար դրած էր երէկ թէ «Հակահասունեան ազգայնոց կողմանէ Գեր. Հ. Էնֆիէճեան երբ կիրակէ օրը ժամը 3ին Պաչըեան Նիկողայոս վարդապետի հետ Բերայէն Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցիէն կառք կը հեծնէր հանգուցեալ Տ. Ներսէս Պատրիարքի յուղարկաւորութեան հանդիսին ներկայ գտնուելու համար, յանկարծ Գեր. Էնֆիէճեան ձախ կողմը ուժգին ցաւ մը զգալով՝ ինքնինքը կը կորսնցնէ, եւ իսկոյն թեւերը մտնելով սենեակը կը տանին, ուր պէտք եղած դարմանները կը տրուին, եւ թէպէտ այժմ ցաւն աստիճան մը մեղմացած է, բայց դեռ պառկած է։»

Պատրիարքարանէն շրջաբերական գրուեցաւ բոլոր թաղերը, որ վաղը ժամը 3էն մինչեւ երեկոյ շարունակ հնչեցնեն եկեղեցեաց զանգակները։

Դագաղը սառի մէջ առնուեցաւ ըստ հրահանգի բժշկաց։

Մեծ. Գրիգոր էֆէնտի Չիլինկիրեան երէկ Պոլիս եկաւ։

Նիւ-Եորքէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ մեզ բարեկամ մը.

«Նիւ-Եորքի մէջ (Պրուքլին եւ Հօպոքըն մէջն առնելով) 150ի մօտ հայեր կան, որոց 10-15ն ընտանեօք եւ միւսերն ամուրի։ Հոկտեմբեր 15ի չորեքշաբթի Պրուքլինի մեծ թանգարանի սրահին մէջ ատենախօսութիւն մը ըրեր է Անդրանիկ էֆէնտի Ալվաղեան՝ որուն ներկայ գտնուեր են 40 հայեր. Բանախօսութեան նիւթն էր «Յառաջդիմութիւն Հայոց»։

«Այս տեսակ ատենաբանութիւններ տեղի պիտի ունենան երեք շաբաթը անգամ մը»։

ԿԱՐԾԻՔ ՅՈՅՆ ՄԱՄԼՈՅ

Անցեալ շաբաթ օրէն ի վեր մայրաքաղաքիս Յոյն թերթերը՝ սեւ շրջանակներով պատեալ՝ հանգուցեալ ՆԵՐՍԷՍ սրբազան Պատրիարքին հազուագիւտ բարեմասնութեանց եւ առաքինութեան վրայ կը խօսին, եւ իբր մրցակից միմեանց կը բաղձան հանգուցելոյն նկատմամբ առաւելագոյն տեղեկութիւններ տալ Յոյն Ազգին։ Յիշեալ լրագիրք եւ մասնաւորաբար Նէօլօկոս երէկի թերթով՝ յետ երկար նկարագրութեան տեղի ունեցած յուղարկաւորութեան հանդիսին, հետեւեալ կենսագրութիւնն եւս կը հրատարակէ.—

«Ուրբաթ կէս օրէն յետոյ վախճանեալ Հայոց Պատրիարք ՆԵՐՍԷՍն այն մահկանացուներէն էր, որք իրենց անունը սերտ կերպիւ իրենց ազգային պատմութեան հետ կը կապակցեն՝ անոր մէջ ընտիր դիրք մը գրաւելով։ Խասգիւղի հայ դաստիարակի մը որդի լինելով, ծնաւ յիշեալ արուարձանին մէջ եւ իր տղայական հասակին ուշիմ եւ ուսումնասէր լինելով՝ սուղ ժամանակին մէջ հոն տեղի դպրոցական շրջանը լրացուց, եւ որովհետեւ իր ծնողաց չափաւոր կացութիւնը չէր ներեր իրեն Եւրոպա երթալ եւ ուսմունքը կատարելագործել՝ վճռեց որ չափազանց համբերութեամբ եւ աշխատասիրութեամբ բերէ ամեն ինչ որ իր ծնողաց հարստութեան սահմանաւ կարող պիտի լինէր։ Թէեւ այն ատենները սակաւ էին Կ. Պոլսոյ մէջ Փրանսերէն լեզուին մշակութիւնն այնչափ ընդհանրացած չէր՝ ՆԵՐՍԷՍն իմանալով անոր կարեւորութիւնն՝ իր բոլոր պատանեկան եւ ուսումնասիրական ջանիւք՝ զբաղեցաւ սոյն լեզուին ուսման, եւ բազմաժամանակեայ աշխատութիւններէ յետոյ՝ կարողացաւ խօսիլ եւ գրել ուղիղ սոյն լեզուաւ։ Նոյնպէս եւս թուրքերէն լեզուին գրականութիւնն ուսաւ եւ թուրք գրագիտի մը նման՝ ուղիղ եւ դիւրութեամբ կը խօսէր եւ կը գրէր։

ՆԵՐՍԷՍ Հայազգի Հայրապետաց հետ յարաբերութիւններ հաստատելով՝ Աստուածաբանական ուսման հետեւեցաւ յորում սակաւ ինչ յետոյ քաջալաւ հանդիսացաւ։ Պատանեկին այս տարաժամ զարգացումն եւ անդուլ ուսումնասիրութիւնը բազում անձանց համակրութիւնը գրաւեցին իր վրայ, եւ դեռ հազիւ տասն եւ եօթնամեայ հասակին մէջ՝ Ադրիանուպոլսոյ Առաջնորդին ձեռամբ Սարկաւագ ձեռնադրուեցաւ։ Քիչ ժամանակէն յետոյ Ադրիանուպոլսոյ Առաջնորդ Տ. Արիստակէս զայն Վարդապետ ձեռնադրեց եւ գրեթէ քսան տարեկան հասակին մէջն էր՝ սոյն թեմին քարոզիչ վարդապետն եղաւ, որ իրեն համար իբր ճարտասանական ձիրքերն եւ հմտութիւնը զարգացնելու ամենալաւ ասպարէզ մը եղաւ։ Այսպէս ուրեմն իր ձայնին քաղցրութեամբը, պերճախօսութեամբը, համակրելի դիմօքն եւ պատկառանք ազդող կերպերովը հազուագիւտ քարոզիչներէն մին հանդիսացաւ, որուն քարոզներն ունկնդրաց յոյժ փափաքելի էին։ Երեսնամեայ հասակին մէջն էր երբ եպիսկոպոսական պաշտօնին ընտրելի եղաւ, սակայն այն ժամանակի Էջմիածնայ Հայրապետն իր երիտասարդ հասակին պատճառաւ եպիսկոպոս ձեռնադրել չուզեց։ Նոյն թուականին՝ Նափոլէոն Գ.ի ժամանակ, Զէյթունին մէջ պատահած խռովութիւնքն առիթ եղան ՆԵՐՍԷՍի ձիրքերուն հարստութիւնն երեւան ելնելու։ Խռովութիւնը դադրեցնելու համար Կիլիկիա ղրկուած Մասնախմբին անդամ ընտրուեցաւ։ Հանգուցեալ ՆԵՐՍԷՍ իր քաղցրութեամբը, հեզաբարոյութեամբն եւ տաղանդովն յիշեալ Մասնախմբին ամենէն ընտիր անդամն եղաւ եւ բոլոր միւս պաշտօնակիցներէն առաւել մեծապէս օժանդակեց սոյն երկրին հանդարտութեան։ Այս առիթն՝ որպէս նաեւ Էջմիածնայ Հայրապետին զինքն եպիսկոպոս չձեռնադրելն առիթ եղան զայն որ եպիսկոպոս ձեռնադրուի Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսէն։ Մի քանի տարիներէ յետոյ Էջմիածնայ Կաթողիկոսը կը վախճանի եւ ՆԵՐՍԷՍ Թուրքիոյ մէջ բնակող հայազգի ժողովրդեան կողմէն Նոր Կաթողիկոս ընտրելու համար Երեսփոխան կը ղրկուի։

ՆԵՐՍԷՍ այս պաշտօնն եւս ամենայն յաջողակութեամբ կը կատարէ եւ գումարեալ ընտրողական ժողովոյն մէջ Պոլոժէնիէյին մի քանի յօդուածներուն դէմ մաքառեցաւ, որոնք Թուրքիաբնակ Հայոց նկատմամբ բոլորովին նպաստաւոր չեն, որով կրցաւ լսելի ընել Ռուս կառավարութեան առջեւ երեսփոխան եղող ժողովրդեան իրաւունքները։ Սոյն ընտրողական ժողովն ընտրեց Կաթողիկոս զԳէորգ Դ. որ մեծապէս կը գնահատէր զՆԵՐՍԷՍ։ Ըստ եկեղեցական կանոնաց՝ կ'ըսուի թէ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսէն ձեռնադրուած եպիսկոպոս մը չի կրնար Կ. Պոլսոյ Պատրիարք լինել։ Գէորգ չորրորդ փոխարինելով ՆԵՐՍԷՍին բաւականութիւնն՝ ընդունեց զայն Էջմիածնայ եկեղեցական դասապետութեան եւ թոյլ տուաւ իրեն որ Կ. Պոլսոյ պատրիարքական աթոռոյն ընտրելի լինի։ Աւելի յետոյ Նիկոմիդիոյ առաջնորդն եղաւ, եւ 1874ին Խրիմեան սրբազան հրաժարական տալով՝ ՆԵՐՍԷՍ ընտրուեցաւ համայն կղերականաց եւ աշխարհականաց դաւէն՝ Պատրիարք Կ. Պոլսոյ, յորժամ 37 տարեկան էր։ Այս բարձր դիրքին մէջ ՆԵՐՍԷՍն աշխատեցաւ ո'րչէ պատրիարքներէ աւելի անձնուիրաբար իր ազգային շահուց համար։ Ռուսօ-Թուրք վերջին պատերազմէն յետոյ՝ ՆԵՐՍԷՍ սրբազան յաջողեցաւ Եւրոպական այն բարձր ատեանին նկատողութեան առնուլ տալ եւ Պերլինի դաշնագրութեան 61դ. յօդուածին մէջ արձանագրել տալով Թուրքիաբնակ Հայոց իրաւունքներն։ Յոյժ աշխատեցաւ յօգուտ կայսերական կառավարութեան ընդդէմ ռուսական պատուական շահուց որոց բաժնին մէջ պիտի զոհուէին բոլոր միւս ժողովրդոց շահերն եւ իրաւունքները։

«Կայսերական Կառավարութիւնը սոյն ջանից մէջ պետութեան շահուց պաշտպանութիւնը տեսնելով՝ զգեցոյց զՊատրիարքն ՆԵՐՍԷՍ իր թանգագին համակրանօքն որուն բազմայայտ ապացոյցներ հայթայթեց բազմիցս այլ եւ այլ պարագայից մէջ։ Վերջերս վախճանելով Կաթողիկոսն Էջմիածնայ, ընտրուեցաւ երից ընտրելեաց մին եւ Ռուսաց կայսրը կոչեց զայն հայ ազգին եկեղեցական ամենաբարձր գահոյից։ Սակայն ՆԵՐՍԷՍի առողջութեան վիճակն արգիլեց զինքն որ ստանձնէ նոր պարտականութիւնքն, որով եւ ստիպուեցաւ հրաժարիլ որպէս բազմիցս հրաժարեցաւ Կ. Պոլսոյ պատրիարքական Աթոռէն։ Օր ըստ օրէ վատթարացեալ առողջական վիճակը, հայազգի եղբայրս մեր՝ ցաւօք սրտի կըստիպէր ՆԵՐՍԷՍի յաջորդելի անձին վրայ խորհիլ, եւ մինչդեռ անցեալ ուրբաթ օր ազգային երկու վարչական մարմինները զայս կը խորհէին՝ ՆԵՐՍԷՍ Սրբազանը նոյն օրն իր երիցս երանելի հոգին աւանդեց առ Բարձրեալն եւ շաբաթ առաւօտուն յՕրթաքէօյ՝ Վեհ. Սուլթանին իրեն նուիրած տնէն մարմինը փոխադրուեցաւ Գումգափուի Պատրիարքարան ուր կիրակի օր ամենայն փառաւորութեամբ եւ յոյժ վայելուչ եղանակաւ կատարուեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը։ Այս երեւելի Հայրապետին կորստեան համար Հայ ազգին զգացած ցաւոյն՝ այլոց հետ հանդերձ, մասնաւորապէս կը մասնակցի յոյն ազգն առ որ մեծ սէր կը սնուցանէր յաւերժայիշատակ ՆԵՐՍԷՍ եւ զոր Յոյնք փոխադարձաբար իր հազուագիւտ զգացմանց եւ առաքինութեանց համար գնահատած եւ որպէս իրենցը սիրած էին։»

Նէօլօկոս վերոյիշեալները գրելէ յետոյ, յուղարկաւորութեան մանրամասն նկարագրութիւնը կընէ, աւելցնելով միանգամայն հետեւեալ տողերը. «Ցաւօք սրտի կը յաւելումք որ ո՛չ ոք երեւցաւ Լատին եկեղեցիէն ինչպէս նաեւ Հայ-կաթոլիկ Պատրիարքարանի կողմէ ՆԵՐՍԷՍ Սրբազանին յուղարկաւորութեան հանդիսին մասնակցող։ Առաջնոյն համար ոչինչ ունինք ըսելու, սակայն Հայ-կաթոլիկներու գալով, այս դիտողութիւնը կը համարձակինք ընել, թէ նոքա՝ թէեւ իրենց Մայրենի Եկեղեցիէն օտարացեալ՝ սակայն իբր որդի միեւնոյն ժողովրդեան միեւնոյն լեզուաւ, ազգային բարուց եւ աւանդութեանց յօդեալ՝ նուիրական պարտաւորութիւն մը զանց առին չպատուելով իրենց ներկայութեամբը ՆԵՐՍԷՍի նման Պատրիարք մը՝ որ մեծ եւ անմոռանալի պատիւ եւ փառք բերած է իր Ազգին՝ որուն կը պատկանին եկեղեցականապէս օտարացեալ Հայ-կաթոլիկներն եւս։»

Աւասիկ Ազգային Ժողովոյ վերջին նստին մէջ Յ. Մերէմ-Գուլի էֆէնտիի կողմէ ներկայացեալ գիրն՝ որ յղուեցաւ առ Վարչութիւնն։

«Վսեմաշուք Ատենապետ էֆէնտի Ազգային Ժողովոյ.

Շուրջ երկու տարի յառաջ Ամեն. Տ. Ներսէս Պատրիարքի նախաձեռնութեամբ հանգանակութիւն մի բացուեցաւ, Պատրիարքարանի շէնքն ընդարձակելու եւ մի բարձրագոյն վարժարան բանալու նպատակաւ, եւ ի վերջէ այդ հանգանակութեամբ Ղալաթիոյ կալուածոց անտուկին մնացորդ պարտքերը վճարելով՝ սոյն կալուածոց հասոյթն ամբողջովին վարժարանին մատակարարութեան յատկացնելու որոշման յանգեցաւ։

Այս գործ Ազգին մի մեծ պիտոյքը պիտի լրացնէր, եւ Տ. Ներսէս Պատրիարքի գլուխ գործոցներէն մին պիտի լինէր։

Իսկ այս անգամ ստուգելով կը տեղեկանամ թէ՝ վարժարանին հոգաբարձութեան վերաբերեալ պայմանաց մասին անհամաձայնութիւն ծագեր է վերոյիշեալ նպատակաւ կազմեալ Հանգանակիչ Մասնախմբին եւ Ազգային Վարչութեան միջեւ, ուստի եւ խնդիրն առ այժմ ի բաց թողուեր է։

Հետեւաբար, նկատելով որ այդ վարժարանին բացման յապաղումը զրկանք է ազգային պատանւոյն, որ ընդհանրապէս թաղային նախակրթարանաց մէջ առած ուսումը կատարելագործելու միջոց եւ դիւրութիւն գտնելով միայն կը յուսայ Ազգին եւ Երկրին օգտակար անդամ պատրաստուիլ։

Զրկանք է նաեւ մեր ազգայնոց կարող դասուն, որք նմանօրինակ բարեգործութեանց մէջ քիչ ազգաց քով տեսնուած եռանդէն անմասն մնալ չեն ուզեր։

Զրկանք է նմանապէս Ամեն. Տ. Ներսէս Պատրիարք Հօր, որ իր ազգանուէր ծառայութեանց վրայ այս գեղեցիկ գործն ալ յաւելլու փափաք կը տածէ։

Կառաջարկեմ յանձնարարել Վարչութեան Քաղաքական Ժողովոյն որ որոշէ արտօնել զՀանգանակիչ Մասնախումբն հինգ տարւոյ շրջանի համար կարգելի հոգաբարձութեան ցուցակ մի ներկայել իր վաւերացման, եւ այս որոշումն հաղորդէ անյապաղ Ամեն. Տ. Ներսէս Պատրիարքին, որպէս զի Նորին Սրբազնութիւնն ըստ այնմ հրաւիրէ զՀանգանակիչ Մասնախումբն ի գործ։

Ազգային Երեսփոխան

26 Հոկտ. 1884 Յ. Մերէմ-Գուլի

ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ
ՄԵՐԱՄԷԹՃԵԱՆ ԳՐԻԳՈՐ ԷՖԷՆՏԻԻ
ԴՈՒՍՏՐ

ՕՐԻՈՐԴ ՎԵՐՈՆ

Յետ կարճատեւ եւ աղետալի հիւանդութեան, ի հասակի 24 ամաց աւանդեց այս գիշեր իւր հոգին խորին տխրութեան եւ անմխիթար սգոյ մէջ թողլով իւր հայրը, մայրը, եղբայրքը, քոյրերը, հօրաքոյրերը, մօրաքոյրերը եւ անոնց զաւկները որոնք սգալից սրտիւ կը հրաւիրեն բոլոր ազգականներն ու բարեկամները մասնակցիլ իրենց անդարման վշտին՝ ներկայ գտնուելով Ջահուոր Պատարագի եւ հանգստեան պաշտօնի որ պիտի կատարուին հանգուցելոյն հոգւոյն համար Օրթագիւղ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին վաղը չորեքշաբթի 31 հոկտ. ժամը ճիշդ 4ին

30 Հոկտ. 1884 Օրթագիւղ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լիբանանու Նախորդ կառավարիչ Րիւսթէմ փաշա նախընթաց օրը կայսերական պալատն երեկոյեան սեղանի հրաւիրուեցաւ։ Ապա պատիւ ունեցաւ Օգոստ. Սուլթանին ներկայանալու որ իւր ձեռօք Ն. Վսեմութեան ընծայեց նշանը Իմթիյազի ոսկի շքադրամին։

Օգոստ. Սուլթանը կիսաբաժնի զօրավարի աստիճան բարձրացուց Իւր թիկնապահներէն Սիւլէյման եւ Օսման պէյերը։

Ըստ Էքսբրէսի՝ Հաւալէ ունեցող անձինք պիտի փորձեն անգամ մ'եւս դիմել կայսերական կառավարութեան այս խնդրոյն լուծման համար։

Երկրորդ աստիճանի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ՝ Գօսօվայի հրամանատար Իսմէթ փաշայի։

Հանրային շինութեանց Նախարար Մէհմէտ Րաիֆ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով՝ ինչ ինչ խնդիրներ մատոյց Մեծ Եպարքոսին։

Գարա-Բիլիսէի (Կարին) գայմագամ կարգեցաւ Խոնուսի Նախորդ գայմագամ Րաղիպ պէյ։

Իսքիւպի Նորընտիր կառավարիչ Նէճիպ փաշա այս շաբթու կուղեւորի ի պաշտօնատեղին։

Առաջիկայ հինգշաբթի Եւմիր պաշտօնատունն յուլիսի ամսաթոշակը պիտի վճարէ քաղաքացւոց, պաշտօնաթողաց եւ այլոց։

Թէհրանի Օսմանեան դեսպան Ֆախրի պէյ երէկ Բ. Դուռն երթալով՝ արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսնուելէն յետոյ, Պարսկաստանի սահմանաց ուղղութեան յանձնաժողովը նիստ ըրաւ։

Ֆրանսական դեսպան տը Նօայլ Մարքիզը, Մարքիզուհին եւ նորա քոյրը Բօղէնջրնա կոմսուհին երէկ երեկոյ ի ճաշ հրաւիրեալ էին կայսերական պալատն։

Դեսպանը, դեսպանուհին եւ որդին այսօր Ֆրանսա կուղեւորին, հնգամսեայ արձակուրդով։

Տը Նօայլ մարքիզը նախընթաց օրը Բ. Դուռ գնացած պահուն, արտաքին գործոց նախարար Ասիմ փաշային ներկայացուց առաջին քարտուղար Պ. Վիզիմ որ նորա բացակայութեան միջոցին գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ։

Էքսբրէս կիմանայ թէ Նախարարաց խորհուրդը, բարձր. Մեծ Եպարքոսին նախագահութեամբ ի մօտոյ քննութեան պիտի առնու Թուրքիոյ երեւ բուն պարտուց յարգարման օրինական ծրագիր մը, ինչպէս նաեւ ծրագիր մը տրոց գանձման եւ հսկողութեան (Քօնթրօլ) վերաբերեալ։ Այս երկու կարեւոր ծրագիրք երբ հիմ պիտի նկատուին յառաջիկայ ելմտական տարւոյ ելմտացուցին, որ կ'սկսի 1885 մարտ 1/13ին։

Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնն արտօնած է որ Պոլսոյ երկրաչափական վարժարանին մէջ ընդունուին կեդրոն գաւառներու նախակրթարաններէն մեկնող աշակերտք, որոշեալ թուով մը։ Ըստ այսմ, Ադրիանուպոլսոյ զինուորական վարժարանէն ելնող մի քանի աշակերտք, յետ հարցաքննութեան, ընդունուեցան հոն։ Յաջորդ տարին, ուրիշ գաւառներէ ալ պիտի առնուին։

Աւստրական դաշնագրոց քննիչ յանձնաժողովը նախընթաց օրը Բ. Դուռը գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Գոյումճեան Պետրոս էֆէնտիի։ Հաքիգաթ կիմանայ թէ յիշեալ յանձնաժողովն իր աշխատութիւններն աւարտելու մօտ է։

Թուրքիոյ եւ Պարսկաստանի միջեւ կնքելի հիւպատոսական դաշնագիրն՝ որ Բ. Դուռն յատուկ յանձնաժողովոյ մը կողմէ կը քննուի, ստորագրուելու վրայ է։ Բացի Թուրքիոյ այժմու Պարսիկ հիւպատոսաց կանոնագրութեանց մէջ ներմուծուած բարեփոխութիւններէն, յիշեալ կանոնագիրը կը տրամադրէ որ ուրիշ հինգ հիւպատոսարանք հաստատուին Միջագետաց այն քաղաքաց մէջ ուստից կանցնին Քէրպէլայի ուխտատեղին գնացող ուխտաւորք։

Միտիլլիի Նորընտիր կառավարիչ Ակեաշ էֆէնտի ամսոյս 21ին պաշտօնատեղին հասնելով՝ մեծաւ հանդիսիւ ընդունուեր է, և 17 թնդանօթ արձակուեր են բերդէն, և հիւպատոսք պաշտօնական համազգեստով անմիջապէս այցելեր են առ Նորին վսեմութիւն։

Պալըքէսէրի մէջ տպարան և լրագիր պիտի հաստատուի։

Տպագրական վերատեսչութիւնը թատրոնաց համար կանոնագրութիւն մը կը խմբագրէ։

Ծովային Նախարար Հասան փաշա ուրբաթ օրն արձակման գիր յանձնեց 600 ծովային զինուորաց որք իրենց ծառայութեան պայմանաժամը լրացուցած էին։ Ասոնցմէ ոմանք յօժարութիւն յայտներ են տարի մ'ալ ևս կամաւոր ծառայել։

Եէմէնի պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ հանրային անդորրութիւնն որ պահ մը խռոված էր Հոտէյտայի Ճէպէլի Րիմէ գաւառակին մէջ, բնիկ լեռնականաց ազդեցիկ չէյխերէն միոյն սպանման պատճառաւ, վերահաստատուեր է։ Խռովարարք խստիւ պատժուեր են փոխ կառավարչին ձեռամբ, որ գունդ մը զօրօք անոնց վրայ յարձակեր է։ Ապստամբապետք, ի նշան հնազանդութեան, իրենց գերիներէն 35ը իշխանութեանց ձեռքն յանձներ են։

Գասթամունիի կուսակալ Ապտ-իւլ-Րահման փաշա, որ մէկ ամսէ հետէ Ինէպօլ կը գտնուէր հանրային շինուածոց գործն յառաջ տանելու համար, պաշտօնատեղին վերադարձեր է։

Փէնէրի Պատրիարքարանի վարչութեան չորս աշխարհական անդամոց տեղ, որոց պաշտօնավարութեան սահմանը լրացած է, նոր ընտրութիւնք կատարեցան այս կիրակի, և ընտրուեցան՝ Սամոսի նախկին իշխան Քօսթաքի պէյ Ֆօթիատէս, պետական խորհրդական Քարաթէօտորի էֆէնտի, առեւտրական դատարանի նախագահ Քօսթաքի էֆէնտի Վայանի, և Րէժիի ընկերութեան իրաւագէտ խորհրդական Քալիատէս էֆէնտի։

Աւչի օրը Մօնիթէօռէն առնլով գրած էինք թէ ջրի ընկերութեան երկրաչափ Պ. Հիւպլէր Զէքմէճէի մօտերը ձերբակալուելով, Պոլիս բերուած էր։ Մեր պաշտօնակիցը կը յաւելու այժմ թէ Թէրնօ պէյ՝ ընկերութեան թարգման Գարագաշ էֆէնտին Պ. Հիւպլէրի ընկերակցութեամբ Սպարապետ Օսման փաշային ղրկեր է, խնդրելու համար որ թոյլտուութիւն տրուի երկրաչափին իր աշխատութիւնները շարունակել, բայց պատիւ չեն ունեցեր Ն. Վսեմութեան ներկայանալու։ Քիչ յետոյ քաղաքապետ Մաղհար փաշային գնացեր են, որ նմանապէս չէ ընդուներ զանոնք։

Առ այժմ, կըսէ Մօնիթէօր, Պ. Հիւպլէրի ձերբակալութիւնն առիթ տըւած է որ զգուշական խիստ միջոցներ ձեռք առնուին կայսերական կառավարութեան կողմէ։ Սպարապետ Օսման փաշա հրաման հանած է որ ջրի ընկերութեան երկրաչափք չը կարենան ուէ տեղւոյ յատակագիծն հանել, առանց երեք սպայից՝ ընկերակցութեան։ Այս միջոցն անկարելի դատուելով, վերջէն որոշուեցաւ որ Քաղաքապետութեան կողմէ երկրաչափ մը ընկերանայ ընկերութեան գործակալաց, բայց Քաղաքապետութիւնը չընդունեց։ Այժմ բարձրագոյն հրամանաւ արգիլուեր է եղեր ընկերութեան ուէ յատակագիծ հանել, նմանապէս խողովակներ դնել Պէշիկթաշի բարձանց վրայ։

Սելանիկի գաւառական լրագրէն կ'իմացուի, թէ Մկրտիչ Հալֆեան կամ Նահիտ էֆէնտի անուն մարդ մը եօթնամեայ բանտարկութեան դատապարտուեր է՝ ոստիկանութեան գաղտնի գործակալ ձեւանալուն, և յանուն վաճառականաց ոմանց նամակներ կեղծելուն համար։

Նախընթաց գիշեր ժամը 6ին ատեններն, Ագսէրայ հանրակառաց ախոռն այրեցաւ։

Ժուռնալ տը Քօնսթանթինօբլ կը պատմէ թէ Իտալացի հպատակ Պ. Զէյ Ֆերտինանտօ շաբաթ երեկոյ Բերա, Լըպօնի խանութը մտնելով, ուր կը գտնուէր յիշեալ թերթին տնօրէն Պ. Օտիպէր, անարգական խօսքեր կուղղէ անոր և ի վերջոյ գաւազանի հարուած մը կիջեցնէ նորա գլխուն և վէրք մը կը բանայ։ Պ. Օտիպէր արիւնլըւայ և այլայլած, թէև կը յաջողի իւր հակառակորդին օձիքէն բռնել, սակայն գաւազանի երեք հարուած ևս կընդունի։ Տօքթ. Ֆլօրիօ և ուրիշ երեք բժիշկներ կը հասնին կը դարմանեն զՊ. Օտիպէր, յայտարարելով որ եթէ հարուածը քիչ մ'աւելի վար պատահէր, վէրքը մահացու կրնար լինիլ։ Պ. Օտիպէր Իտալական հիւպատոսարանին առջեւ դատ պիտի բանայ Պ. Զէյի դէմ։

Բերայի Թաղապետական շրջանակի Նախագահ Պլաք պէյ երէկ գիշեր հացկերոյթ մը տուաւ Րէժիի պատուիրակաց և Օսմ. կայսերական Պանքայի տնօրէն Պ. Տրլօի։

Արեւելեան–Րումէլիի երեսփոխանական ժողովը կազմեր է իւր դիւանը։ Նախագահական պաշտօնին համար առաւելագոյն քուէ ստացեր են Պ. Քօնսօլօֆ և Տօքթ. Հաքանօֆ։ Գաւառին ներքին կանոնագրին համաձայն, քուէից հաւասարութիւն պատահած ժամանակ կուսակալն իրաւունք ունի երկու ընտրելեաց մին ցոյց տալ, եւ Կավրիէլ փաշա Տօքթ. Հաքանօֆը ցոյց տըւեր է։ Դէր–Նախագահ ընտրուեր են Տօքթ. Եանքօլօֆ և Եասաւքօֆ։

Փիլիպէէ համանուն լրագիրը կը գրէ թէ Ռուս և Պուլկար նաւահանգիստներէ եկնելով Պուրկազ գնացող շոգենաւք քարանթինայի ենթարկուելնուն, կը վնասեն Ար.–Րումէլիի վաճառականութեան։ Թոյլ չտրուիր եղեր որ շոգենաւք ո՛չ ապրանք առնուն եւ ո՛չ հանեն, և Պուրկազ հանուելիք վաճառքները Պոլիս ղրկուելով հնգօրեայ քարանթինայի կենթարկին և 12 օր յետոյ Պուրկազի նաւահանգիստը կը վերադառնան։ Այսպէս Ար.–Րումէլիէն Եգիպտոս ղրկուելիք ծխախոտը նախ Վառնա կը ղրկուի ուր 100ին 12 տուրք մը կը վճարէ Պուլկար կառավարութեան և անկէ Պոլիս կը բերուի։

Իսքիւտէն կը գրեն առ Ստամպուլ թէ տեղւոյն երեւելի վաճառականներէն Հաճի Բօսթայի տունը գողեր մտնելով, դրամարկղը կոտրեր և 7000 ոսկւոյ արժողութեամբ դրամ և ծանրագին նիւթեր վերցեր են։

Լը Թիւրքի կը պատմէ թէ իւր աշխատակիցներէն Պ. Մաքրիտէս շաբաթ երեկոյ Բերա, Ջէօվիզլիք–Չէշմէսի փողոցէն անցած պահուն, երկու հոգի վրան կը յարձակին զինքը կողոպտելու համար և երրորդ մը փողոցին բերանը կը սպասէ. բարեբաղդաբար նոյն պահուն քանի մը ոստիկանք անցնելով, չարագործք խոյս կուտան։

Երէկ գիշեր ալ անգլիական դեսպանատան ետեւի Սիմիթճի փողոցը գողեր կը մտնեն Տօքթ. Սմէտվրիտի տունը, ստորնայարկի պատուհանի մը երկաթեայ ձողերը խորտակելով և 40 ոսկւոյ արժողութեամբ իրեղէններ կը կողոպտեն։

Անցեալ շաբթու Թուրք լրագիրք գրեցին թէ Ղալաթիոյ մէջ եօթն գողերու խումբ մը գտնուեր է։ Ի վերջոյ հարցաքննութիւն կատարուելով, ստուգուեր է որ այդ մարդիկ խեղճ գործաւորներ էին և բնաւ մասնակցութիւն չունէին Ղալաթիոյ գողերուն հետ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

(Այս օրուան)

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՖՐԱՆՔՕ–ՉԻՆԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Փարիզ, 10 Նոյեմբեր

Զրոյց կայ միշտ թէ Չինաստանի հետ խաղաղութիւնը մօտալուտ է։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ Ի ՓԱՐԻԶ

Փարիզ, 10 Նոյեմբեր

Տիեզերական Արուեստահանդիսի բացումն, որ 1889ին տեղի պիտի ունենայ ի Փարիզ, պաշտօնապէս որոշուած է նոյն տարւոյ մայիս 5ին։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Փարիզ, 11 Նոյեմբեր

Երէկ 152 հոգի բռնուեցան քոլերայէ ի Փարիզ, որոց 53ը մեռան։

Այս հաշւոյ մէջ չեն հիւանդանոցաց մէջ դարմանուողները։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 30 Հոկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		(պանքայի)	110
3 »	» »	(վճռ.կնին)	109 3/4
»	Բարիզի »	(պանքայի)	22 90
»	» »	(վճռ.կնին)	22 97 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ (գ. կ.) դ.հկն.			8 29 1/2
Պորսային գոցուելէն վերջը	»	»	8 29
Բերայի մէջ	»	»	—
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	»	8 30
Բարձրագոյն գին	»	»	8 30
Նուաստագոյն	»	»	8 30
Կէս օրին	»	»	8 30
Իւնիֆիէ Եգիպտական			74 15
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ			73 35
Բերայի մէջ			—
Այս առտու բացուեցաւ			73 32 1/2
Կէս օրին			73 32 1/2
Չէվրիլէիզ			20
Րէժօր գօնսօլիտէի			—
» իւնիֆիէի			—
փոխառութիւն 1863 (գ. կ.)		Ֆր.	71
» 1865	»	»	55
» 1869	»	»	49 50
» 1873	»	»	45
Պօն տիւ Թրէզօր		Անգլ. Լր.	20 50
Րումէլիի երկաթուղի		Ֆր.	44
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		»	77

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	3 30
Գրէտի Ժէնէրալ (գ. կ.)	Օսմ. Լր.	7
Պանք տը Գ.սնս	»	5 30
Սօս. Շանժ է վալէօր	Օսմ. Լր.	3 25
Թրամուէյ	» »	282 1/2

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 38
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Բոլ Իմպէրիալ	»	90 12
Քրիմէց	»	51 20
Ռուբլի Թղթադրամ	»	8 85
» արծաթ	»	89 30
Ֆիօրին	»	9 —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107 38
Վեցնոց	»	103
Հինգնոց	»	103 8
Մէթալիք	»	99 20
Պղինձ	»	800
Թղթադրամ	»	3000

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 10 Նոյեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	100 7/16
Օսմ. բացուեցաւ	8 3/16
» » գոցուեցաւ	8
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11
» » 1869	9 3/4
» » 1871	68 1/2
» » 1872	19 3/4
» » 1873	8 5/8
փոխառութիւն 1877	81 1/2
Պանք Օթօման	12 7/8
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)	94 1/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	64 7/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	86 7/8
Տայրա Սանիէ	62 3/4
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	90 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 1877	102 1/2
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	—

Վիէննա, 10 Նոյեմբեր ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	122 95
Օսմանեան երկաթուղի	21 50

Բարիզ, 10 Նոյեմ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0 բաց	107 60
» » 3 0/0 բաց	78 25
Օսմանեան քօնսօլիտէ բացուեցաւ	8 25
» » գոցու. (գ. կ.)	8 15
» » 1865	58
» » 1869	49
» » 1873	43
Օսմանեան երկաթուղի	44 75
» Րէժիի բաժնեթուղթք	520
Պանք Օթօման	576 37 1/2
Գրէտի Լիօնէ	593 75 (.°)
» Ֆօնսիէ	1282 50
Բաժնետոմս Լիոնի (գուբ. կոր.)	1212 50
Սուէզի ջրանցք	1895
Ռուսական 5 0/0 1877ի	99 1/4
Իտալական Ռանթ	96 60
Եգիպտական միացեալ գոց	331 25
Սպանիական (արտաքին)	58 7/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	383 75
5 0/0 Հելլենական	362 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 20

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Նոյեմբեր 10 ժ. 10, վ. 30

Ֆրանս. Ռանթ, 4 1/2 0/0	107 65
Օսմանեան »	8 15
Եգիպտական միացեալ	329 37 1/2

ՄԵՏԷՕՐՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ Ի ԲԵՐԱ

28 Նոյեմբեր (Ն. Տ.)

	ժ. վ.
Ծագումն արեգական (Առերեւոյթ)	6 45
Մուտք » »	4 43
Կէս օր (Միջին ժամով)	11 ժ. 44 վ. 21 եր.
Կէս օր (ժամ ըստ Տաճկաց)	7 10
Ծագումն Լուսնի (Առերեւոյթ)	Ա. 12 20
Մուտք » »	Ե. 1 27

Երեւումն Լուսնի Վ. Ք. Նոյեմբեր 11ին Առաւօտեան ժամ 8ին

	Հզրդամեթր.
Ծանրաչափ (Ծովու երես)	767 4
Ջերմաչափ	10 3
Նուազագոյն աստիճան	8 7
Բարձրագոյն » երեկուան	11 0
Խոնաւութիւն 0/0	81
Բարձրութիւն անձրեւի 36 ժամու միջոցին հազարորդամեթր	6

Ուղղութիւն հողմոյ. — Հիւսիսային տկար։

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 10 Ի ՎԻՃԱԿԸ

Ծանրաչափը բարձրացած է Եւրոպիոյ և Միջերկրականի վրայ ուր հովը տկար և փոփոխական է. հիւսիսային հովը տկար է Ադրիականի վրայ. ուժգին յԱրշիպեղագոս և ի Տարտանէլ. Հանդարտ օդ յՕտեսա։

Բարեխառնութիւնն է 7 աստիճան ի Բեդրպուրկ, 5 ի Վիէննա և յՕտեսա և 4 ի Բարիզ։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՏՆՕՐԷՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

(Շարունակութիւն Երէկի Թիւէն)

Ոչ նուազ գովութեան արժանի է Քղեցի ազգայնոց ընթացքն, որք այս տարի մի քանի ոսկւոյ յաւելում մ'ալ բրած են իրենց տարեկան վճարման վրայ։ Ինչպէս յայտնի է, Քղեցիք ասկից յառաջ 67 օսմ. ոսկի կը վճարէին Ընկերութեան տարուէ տարի։ Իրենց Պայմանագրի թուականն լրացած լինելով օգոստոս ամսոյ մէջ, ընդհանուր Տեսուչ Սարգեան Մկրտիչ էֆէնտի յաջողած է նորոգել սոյն Պայմանագիրն աւելի հաստատուն հիմանց վրայ, և տարեկան վճարեալ գումարն 75 օսմ. ոսկւոյ բարձրացնել։ Քղեցիք յանձն առած են նաև իրենց վարժարանաց նորոգութիւններն ալ ընել ի հարկին։ Նմանապէս գովութեան արժանի է Գօվանօլքի ազգայնոց ընթացքն։ Յայտնի է արդէն թէ Միացեալ Ընկերութիւնք վարժարաններ կը պահէին Խընուսայ Գօվանօլք ու Չէվիրմէ գիւղօրէից մէջ, վարժարաններ որոց ծախքը կը վճարուէր տեղացւոց կողմանէ։ Վերջին անգամ յիշեալ երկու գիւղերու դասատուք վախճանելով, գիւղացիք չկարողացան կամ չուզեցին նոր դասատուի թոշակ վճարել, ուստի և վարժարանք փակ մնացին ժամանակ մը։ Վերջերս Գօվանօլքի ազգայինք խնդրագրով մը կրկին դիմեցին Ընկերութեան և խոստացան իրենց դասատուին տարեկան թոշակին կէսն, այսինքն միայն 15 օսմ. ոսկւոյ գումար մը վճարել Ընկերութեան, պայմանաւ որ կրկին բացուի իրենց վարժարանը։ Տնօրէն Ժողովս նկատողութեան առնելով յիշեալ գիւղացւոց խնդիրն ու տեսնելով որ չեն կրնար աւելի մեծ գումար մը վճարել, որոշեց կրկին բանալ Գօվանօլքի վարժարանը, ծախուց կէսն իւր գանձէն հոգալով, իսկ միւս կէսը տեղացիներէն առնելով։ Ուստի և Պայմանագիր մը կնքեց իրենց հետ, որով յանձն կառնուն, երկու տեղացի երեւելեաց երաշխաւորութեամբ, տարեկան 15 օսմ. ոսկւոյ գումար մը վճարել Ընկերութեան անխափան։ Իսկ Չէվիրմէի ազգայինք, որ բաղդատմամբ աւելի հարուստ են, լուռ կեցան բոլորովին, ուստի և փակուած կը մնայ մինչև ցարդ իրենց վարժարանն։

Տիգրանակերտի Անձնուէր ընկերութեան նախակրթարանք, որոց վրայ գրած էինք մեր նախորդ տեղեկագրին մէջ, մի և նոյն վիճակին մէջ կը մնան և յաջող ելքի մը չեն յանգած մինչև ցարդ դժբաղդաբար։

Հոս ուրախութեամբ կ'աւետեմք ձեզ թէ Ըրնտվանու ազգայինք նոր պաշտօնէից յորդորանօք հանդանակութիւն մը բացած են իրենց մէջ և բոլորովին նոր շէնք մը կառուցած են իրենց վարժարանին համար ներկայ 1884 տարւոյ մէջ։ Այս երկրորդ շէնքն է որ կը բարձրանայ տեղացւոց ծախիւք. առաջինն էր, ինչպէս գիտենք, Խաղակօնիսի վարժարանի շէնքն։

Այս ուրախառիթ լրոյն դէմ ցաւ ի սիրտ պարտաւորեալ եմք տեղեկագրել ձեզ թէ Չէյթունի վերջին աղէտալի հրդեհին զոհ դարձած է նաեւ մեր տեղւոյն արական վարժարանի գեղեցիկ շէնքն որ նոյնպէս տեղացւոց ծախիւք կառուցուած էր, Չէյթունցւոց տուած կամաւոր նուէրներէ ընդհանրապէս. հետեւաբար երկար ժամանակ պէտք պիտի լինի իրենց դժբաղդաբար մինչեւ որ կարենան վերականգնել իրենց վարժարանի շէնքն, եթէ յարտաքուստ հզօր օգնութիւնք չհասնին իրենց անմիջապէս։ Առ այժմ Տնօրէն Ժողովս փութաց հրահանգ տալ Չէյթունի երկսեռ վարժարանաց տեսչին–դասատուին որ ուրիշ շէնքի մը մէջ փոխադրէ աշակերտներն ու աշակերտուհիներն և միջոցներ ձեռք առնու անմիջապէս, որպէս զի կրթութենէ զուրկ ու թափառաշրջիկ չը մնան։ Եւ որովհետեւ վարժարանը դանիփակ ու բոլոր գոյքերն և գիրքերն ի միասին այրած էին, Տնօրէն Ժողովս փութաց նոր դասագրքեր ու դպրոցական պիտոյքներ ղրկել անմիջապէս ի Չէյթուն։

Մեր ելմտացոյցին մէջ Մուսուլի վարժարանին համար տարեկան 5 ոսկւոյ նպաստ մը պիտի տեսնէք։ Յայտնի է արդէն թէ Մուսուլի մէջ 10–20 տունի չափ Հայեր կան որք փոքրիկ ծաղիկ մ'ալ ունին իրենց համար։ Տնօրէն Ժողովս Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր փափաքանաց համեմատ տարեկան 5 ոսկւոյ նպաստ մը յատկացուցած է այս ծաղկոցին, որպէս զի անոր դիրքն բարձրանայ ու բարեկարգուի փոքր ինչ։ Այժմ Մուսուլի մէջ կը դասախօսէ մեր վարժարանաց միոյն բարձր կարգի աշակերտներէն մին որ բնիկ Մուսուլցի է, և հետեւապէս կրնայ օգտակարապէս ծառայել տեղւոյն վարժարանին։

(Շարունակելի)

ԳԻՏԱԿԱՆ

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

Շաբթուս մեծ դէպքը, Ներսէս Պատրիարքի անդարմանելի կորուստն ինչպէս ամենուս սիրտը խոցեց՝ յուզեց նաև մտքերը, և մեր մէջ մեծագոյնք թէ փոքրագոյնք վայրկեան մ'սկսան մտածել մահուան վրայ՝ որ բնութեան անխափանելի գաղտնիքն ու ծանօթ օրէնքներն իրարու զօդող երեւոյթ մ'է։

Լաւ բան մը չէ մահուան վրայ մտածել, ինչու որ այս նիւթին վրայ խորհրդածութիւնն իսկ նեղացուցիչ է, որովհետեւ մարդկային խորհրդածութեան գործքն, ուղեղն, ինքն ևս մահուան ենթակայ, չէ կրող միանգամայն դատաւոր և դատախազ ըլլալ։ Ամեն փիլիսոփայներ, հին թէ նոր, հոգեպաշտ թէ նիւթապաշտ, գրեթէ միահամուռ ըսել ստիպուած են այս երեւոյթին բացատրութեան առջեւ (ի հարկէ հոգւոյ անմահութեան խնդիրն ի բաց թողլով), և իրաւունք ունին։ Արդէն այս խնդիրն որչափ ալ մեր արդար հետաքրքրութիւնը գրգռէ, պէտք չէ աճապարենք լուսաբանելու, ինչու որ մենք ամենքնիս ալ ուշ կամ կանուխ պիտի տեղեկանանք բնութեան այս գաղտնեաց։

Բնութեան մէջ գտնուած էակները երկու տեսակ են, կենդանի և անկենդան։ Անկենդան են հողը, ջուրը, հանքերը ևն. կենդանի են մարդն, անասունք և տունկեր։ Առնենք քարի կտոր մը, այս մարմինը կայ և կը մնայ անփոփոխ որքան ժամանակ որ պահենք արտաքին ազդեցութիւններէ զատ։ Կրնանք քարին կտորը վերլուծել, եթէ կամինք, տարրագիտաբար կազմող տարրերուն բաժնելով և կրնանք դարձեալ կազմող սկզբնական նիւթերն առնելով շինել քարը։ Ի շնորհս գիտութեան գտած միջոցներուն, բնութեան քարաշինութեան գաղտնիքը այս եղանակաւ կորզած պիտի ըլլանք։ Հանքային ամեն տեսակ նիւթեր կարենալ կազմել վերջ տարրագէտք յաջողած են նաև այնպիսի նիւթեր կազմել որք բնութեան մէջ չկան երբեք։

Սակայն առնենք տունկ մը, անասուն մը և կամ մարդ մը։ Կրնանք այս կենդանի էակներէն մին վերլուծել կազմող սկզբնական տարրերէն և դժուարին չէ գտնել թէ 60 օխա կշռող մարդու մը մարմինը ո՛րքան թթուածին, ո՛րքան ջրածին, ո՛րքան ածուխ ևն. կը պարունակէ։ Եթէ այս չափերու ծանօթութեամբ մէկ հազարորդական ճշդութեամբ նոյն տարրերը առնենք, միթէ կարող պիտի ըլլա՞նք մարդ մը շինել։

Հանքային նիւթերը շինել, տարրագիտաց համար անկարելի չէ. նմանապէս գիտունք յաջողած են շինել այնպիսի նիւթեր որք տունկերու և կենդանի էակաց մէջ միայն կը գտնուին, օրինակ իմն շաքար։ Շաքարը տունկերու մէջ միայն կը գտնուի և մարդու ու կենդանեաց մարմնոյն մէջ. երբեք չէ կարելի անկենդան բնութեան մէջ շաքար գտնել։ Եւ սակայն տարրագէտք յաջողած են շաքար շինել առանց կենդանի էակաց դիմելու։ Կան ուրիշ շատ նիւթեր ալ որ ասոր նման են և որ միմիայն գործարանաւոր մարմին ըլլալով հանդերձ կրնանք պատրաստել հանքային նիւթերով։ Արդեօք այս առաջին քայլ մ'է գիտութեան միջոցաւ կենդանի էակներ շինելու մասին։

Այս յանդուգն գաղափարը, որ դուցէ առաջին անգամուան համար մեր ընթերցողաց կը ներկայանայ, չկարծուի թէ մեր մտաց մէջ ծնունդ առաւ։ Կը յիշեն անշուշտ ընթերցողք, թէ ասկէ մի քանի տարի առաջ Սպանիոյ մէջ Միւրսիի ջուրց ողողմամբ պատճառած վնասներուն նիւթական դարման մը տանելու համար Փարիզի մէջ լրագրաւորաց հանդէս մը տուին և նոյն առթիւ Բարի–Միւրսի անունով թերթ մը հրատարակեցին. այդ թերթին մէջ գրել հրաւիրուեցան բոլոր անուանի անձինք։ Գիտեն անշուշտ այդ թերթն ունեցողները թէ հոն, Ֆրանսայի առաջին քիմիագէտ Պերթըլոյի մի քանի տողերը կան, որ հասկցողին համար ամբողջ թերթը կ'արժեն և Պ. Պերթըլօ ճիշդ այն գաղափարը կուտայ որ ասոր գրեցի։

Արդարեւ մեծ տարրագէտը անկարելի չտեսներ որ մի՛ նո՛ւ մը կարենանք շինել տարրագիտաբար՝ միսը կազմող նիւթերը քովէ քով բերելով։ Բայց ինչպէս շաքարը շինելով շաքարատու տունկը չշինած չենք ըլլար, նոյնպէս որքան լաւ տեսակ միս շինել յաջողինք, որքան գեղեցիկ մարմին մը շինել կարելի ըլլայ, որքան խելացի նման մարդ շինենք, երբեք չպիտի կարենանք անոր շունչ տալ, երբեք չպիտի կարենանք կեա՞նք ըսուածը հաղորդել անոր։ Գիտութիւնը շատ կը յառաջադիմէ, շատ նոր գիւտեր կրնան ըլլալ, բայց ոչ երբեք պիտի կարենանք թափանցել այն գաղտնեաց որ անկենդան մարմինը կենդանի մարմինէն կը զանազանէ։ Այս եւս Պերթըլօյի կարծիքն է ինչպէս ամեն խոհական մարդու կարծիքն պիտի ըլլայ։ Գուցէ այս նկատողութեամբ միայն հոգւոյ էութիւնն ապացուցանել կարելի ըլլայ. բայց այս խնդիրը մեզ չվերաբերիր, թողունք հոգեբաններուն։

Բաստէօր մեծ յաղթանակ տարաւ այն օրը երբ հաստատեց թէ ապրող էակներ երբեք ինքնին ծնունդ չեն կրնար առնել անգործարանաւոր մարմնոց մէջ։ Առէք բոլոր տարրական նիւթերը, խառնեցէք իրարու ինչ համեմատութեամբ որ կուզէք, եփեցէք որքան որ կը հաճիք, ինչ գործողութիւն որ ընել ուզէք կատարեցէք և երբեք չպիտի կարենաք կենդանի, այսինքն կեանք ունեցող մարմին մը առաջ բերել, եթէ խառնուրդին չհաղորդէք կենդանի տունկ մը կամ կենդանի մը։ Զայս հաստատեց Բաստէօր երբ թթուած և հոտած նիւթերն կ'ուսումնասիրէր և իւր ապացուցութեան արդիւնքն եղաւ քաջալերն հիւանդութեանց դարմանները։

Ըսել է թէ որչափ հետաքրքրենք չպիտի կարողանանք գտնել այն պայմանը որ կենդանի մարդ մը մեռեալ մարդէ մը կը զանազանէ։ Հիւանդը երբ վերջին շունչը կուտայ, նոյն պահուն իւր մարմնոյն մէջ յիշուի տարրագիտական փոփոխութիւնք յառաջ կուգան անմիջապէս, բայց ասոնք արդիւնք են և ոչ պատճառ մահուան, և փոփոխման երեւոյթը տեղի կունենայ պարզապէս այս սքանչելի մեքենային շարժողութեան բացակայութեամբ, որ հոն չէ խլելու համար և տեղապահ ալ չունի։

Կենդանի վիճակէն անցնիլ մահուան վիճակին, ախորժելի փոփոխութիւն մը չէ և ո՛չ մէկու համար։ Եթէ զինուորը պատերազմի դաշտին վրայ գնտակներու ու ռումբերու կուրծքը կը ներկայացնէ անվեհեր՝ կրնանք ապահով ըլլալ որ նոյն պահուն միտքէն չանցըներ թէ յառաջիկայ գնդակով ի՛նչ պիտի ըլլայ երբ հորիզոնական դիրքն առնէ։ Եթէ նա ալ մեզ նման մահուան վրայ խորհրդածէր երկարօրէն՝ չէ թէ միայն ինքզինքը այնքան դիւրաւ չպիտի վտանգէր, այլ նաև իւր հրացանն իսկ դղրդութեամբ պիտի գործածէր պատճառած չարիքը մտածելով։ Այսու ամենայնիւ երբ անգամ մը մահը պատահի՝ անկէ վերջ այլ ևս բոլոր յարաբերութիւնք խզեալ են այս աշխարհէս, քանի որ մարմինը նոյն վայրկենին չգործեր։ Ուրեմն վիշտեր, ցաւեր, տխրութիւն և մտահոգութիւնք կը վերջանան երբ շունչը դադրի և կարծուածին չափ սարսափելի բան չէ մեռնիլը, մանաւանդ անոնց համար որ գոհ չեն աշխարհիս վրայ իրենց վարած կեանքէն։

Մահուան սահմանը տալ այնքան դժուար է որքան դժուար է կեանքը սահմանել։ Ի՞նչ է կեանքը։ Շատ բաներ կրնայ ըսուիլ կեանքը բացատրելու համար. բայց բնութեան մէջ կեանքը, որ շարժում և զօրութիւն բառերուն հոմանիշ կրնայ համարուիլ, ամեն բան ըսել է։ Երկիրս սկիզբ մը ունեցած է, վերջ մ'ալ պիտի ունենայ և միշտ շարժման մէջ է. ուրեմն երկիրս կ'ապրի. մի գուցէ մարդկային կեանքը երկրի կենաց մի մասն ըլլայ, քանի որ մարդը պիտի դադրի գոյութիւն ունենալէ երբ երկիրս այլ ևս դադրի իւր ներկայ վիճակէն։ Արեգական ու մոլորակային դրութիւնն ամբողջովին կեանք ունեցող արարած մ'է։ Եւ հաւանականաբար միւս մոլորակաց մէջ ալ մեզ նման մարդիկ կան որոնք կ'զգան ինչպէս մենք կ'զգանք, որոնք կը խորհրդածեն ինչպէս մենք և որոնք մեզ նման իրենց տխրութեան ժամերն ունին ինչպէս մենք ունեցանք մեր սիրելի Պատրիարքին կորստեան պահուն։

Ներուի ինձ աստ յիշատակել, քանի որ խօսքը աստեղագիտութեան վրայ եկաւ, թէ հանգուցեալ Ներսէս Պատրիարք՝ որոյ ազգասիրական և կրօնասիրական զգացումներն առածի կարգ անցած են, որոյ քաղաքագիտական հանճարն ապացուցեալ է, ունէր այնպիսի կարողութիւններ որոնք թաքուն կը մնային քանի որ իւր կեանքն ազգային գործոց նուիրած՝ չէր կարող ցոյց տալ թէ ուրիշ հազուագիւտ միջոցներով օժտեալ էր։ Գիտութեանց համար ունեցած սէրը յայտնի է անոնց՝ որ առիթ ունէին իրեն հետ տեսակցելու, և գլխաւորապէս աստեղագիտութենէ կ'ախորժէր ամեն բանէ աւելի։ Տիեզերաց անհունութիւնը, երկնային մարմնոց հրաշալի կարգադրութիւնը, բնութեան ահեղ եւ միանգամայն հրապուրիչ ներդաշնակութիւնը ամեն զօրաւոր մտաց համար զբաղելու նիւթ եղած են, ինչու որ տիեզերաց արարչին զօրութիւնը կը ցուցնեն։

Հազուագիւտ օրինակ մ'էր Ներսէս Սրբազան որ հմտութեամբն աստղագէտները կը զարմացնէր և որ գիտութեան սիրոյն եւրոպական բարձր կղերին մէջ անգամ հազուագիւտ կը հանդիսանար։ Զարմանալի եւ ուրախառիթ է ստուգել, թէ մեր ազգը որ գիտութեան ծաւալմանը չփայլիր, տասնեւհինգերորդ [illegible] վերջը Պոլսոյ Պատրիարք ունեցաւ գիտութեան բարեկամ մը, ինչպէս Երուսաղեմայ Պատրիարք Եսայի Սրբազանն որ քաջ քիմիագէտ է։

Ցաւալին այն է թէ Ներսէս Սրբազանի այնքան սիրած գիտութիւնը չէ թէ միայն անկարող եղաւ բուժել զնա դժնդակ հիւանդութենէն, այլ նաեւ թաղման հանդիսին առթիւ արգիլուեցաւ օգտակար աջակցութիւնն նուիրելու գէթ վերջին անգամուն համար Ազգասէր Պատրիարքին դէմքը հայ ժողովրդեան տեսանելի ընելու նկատմամբ։

Յ. ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

Յառաջիկայ Դեկտեմբեր 31ին տեղի պիտի ունենայ ի Փարիզ Ճարտարագործութեան Պալատին մէջ, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԶԱՐԴԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վերջնական վիճակահանութիւնն, որոյ մէջ կը գտնուի ՀԻՆԳ ՀԱՐԻՒՐ ՀԱԶԱՐ ՖՐԱՆՔԻ հաւաքական մեծ բաժինն, ինչպէս նաեւ հետեւեալ 105 բաժինները.— 1 բաժին՝ 100,000 Փրանքի, 1 բաժին՝ 50 հազար Փրանքի, 2 բաժին՝ 25,000 Փրանքի, 1 բաժին՝ 10,000 Փրանքի, 20 բաժին՝ 1,000 Փրանքի և 80 բաժին՝ 500 Փրանքի։ Այս բոլոր բաժինները վճարելի են Ֆրանսայի Պանքայէն։

ՏՈՄՍԻՆ ԳԻՆՆ Է ՄԷԿ ՖՐԱՆՔ

Ուրիշ ո և է վիճակահանութիւն մինչեւ ցարդ այսքան մեծ առաւելութիւններ ընձեռած է, և հասարակութիւնն այս վերջին անգամ է որ այսչափ կարեւոր վիճակահանութեան մը պիտի մասնակցի, որովհետեւ Ֆրանսական Խորհրդարանն ի մօտոյ պիտի որոշէ որ այսուհետեւ վիճակահանութիւնք 50 հազար Փրանքի դրամագլխէն անդին չանցնին։

Տոմսերը կը ղրկուին ի փոխարէն Պանքանօթներու, Չէքերու, Թղթատարական փոխանակագրերու (Մանտա–բօսթ), ի հրամանի Պ. Հէնրի Ավընէլի, Տնօրէն Վիճակահանութեան, Փարիզ, Ճարտարագործութեան Պալատ։

Օ ԳԱՄԷԼԻՍ

Վաճառատունը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ իւր փոխադրութեան առթիւ ի

194, ԲԵՐԱՅԻ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑՆ

Կալաթա-Սէրայի դիմաց

Ի ՎԱՃԱՌ կը հանէ ՅՈՅԺ ԱԺԱՆ ԳՆՈՎ իւր հաստատութեան մէջ գտնուած բոլոր ապրանքներն, որոց միացած են դեռ նոր հասած ապրանքներ, ամենքն ալ վերջին նորաձեւութենէն, և Փարիզի առաջին գործարաններէն եկած։

Այս ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ որ տեղի պիտի ունենայ ԳԱՄԷԼԻԱՅԻ վաճառատեղին, Հաճօբուլոյ անցք, Թիւ 8, և որ գեղեցիկ առիթ մը կը մատակարարէ, պիտի սկսի Նոյեմբեր 5ին, և միայն ՄԷԿ ԱՄԻՍ պիտի տեւէ, որմէ յետոյ վաճառատունը վերջնապէս պիտի փոխադրուի իւր նոր տեղն, վերոյիշեալ հասցէով

Օ ԳԱՄԷԼԻՍ

ԻԼԱՆ

Տէրըսաատէթ ժանտարմա ալայը էֆրատընա մախսուս գօդուշ վէ գաբադօլխանէլէրտէ իսթիմալ օլունմագ իւզրէ միւզայէտէսըյնա լուզում կէօրիւնան իքի եիւզ օն տօգուզ ատէտ սաճ մանկալընըն միւնագասասընա միւզաչէրէթ օլընտըղընտան, վէ սէնէի հալիյէ Թշրինի սանինին օնբէշ ճիւմաա իրթէսի կիւնի գարարը գաթ՝իսի վիրիլէճէյինտէն, պունլէրի իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին եէվմի մէզքիւրտէն էվվէլ հէր կիւն ժանտարմա տայիրէսինէ միւրաճաաթ եյլէմէլէրի իլան օլունուր։

24 Թշրինի էվվէլ 300

1—3

ԻԼԱՆ

Տէրը սաատէթ վէ վիլայաթ վէ էլվիյէի միւսթագիլէ ժանտարմա վէ զապթիյէ ալայ վէ թապուրլէրի էֆրատը իչիւն Իսլիմիյէ ապաընտան օլմագ իւզրէ իմալ վէ միւզայէտէսընէ լուզում կէօրիւնէն եէդիմիւր պէդիէր չէհրը ճարիի բումինին եիւզ ելլի եէտինճի ճիւմաա իրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն միւնագասայա միւզաչէրէթ օլունմաղընտան՝ տէր էօհտէյէ թալիպ օլանլէր չէրայիթի միւնագասայը անլամագ վէ նումիւնէլէրինի տահի կէօրմէք իչիւն թարիխի մէզպուրտէն իթիպարէն հէր ճիւմաա վէ բազար իրթէսի վէ բէնչչէնպէ կիւնլէրի սաաթ սէքիզտէն ժանտարմա տայիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

27 Թշրինի էվվէլ 1300

1—3

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ 1,852,000 Անգլ. Ոսկի
Պահեստի դրամ 274,155 » »

LONDON AND LANCASHIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

Սոյն ընկերութիւնն չափաւոր գիներով ամէն կարգի փոխադաւոր ապահովութիւնք կ'ընդունի, Բերայի, Ղալաթիոյ, Պոլսոյ և մօտակայ գիւղերու մէջ. գիներու և այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն առ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ
Ր. Ֆ. ՐԱՈՒԹ
Ղալաթիա, Հալաճեան խան 16-17
ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ
Ց. ԱՍՍԱՏՈՒՐ
Կ. Պոլիս, Կամուրջի գլուխ, Եէնի-ճամի 32

ՄԱՐԳԱՐ ԳՈՒԼԱԳՍԸԶԵԱՆ

Կը ծանուցանէ թէ՝ ինչպէս ուրիշ անգամներ, այս անգամ եւս Ռումէլիի Երկաթուղեաց 89 րդ վիճակահանութեան առթիւ, բաժնեթղթեր ի վաճառ հանած է։ Ուստի կ'ազդարարէ թէ սոյն բաժնեթղթերէն գնել փափագողք կը հրաւիրուին Կալաթա կամրջի գլուխ ի թիւ 33. այս անգամ տեղի ունենալիք վիճակահանութենէն պիտի շահին 500 թիւեր յորոց 50ն մեծ պարգեւաւոր են։ Վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի ըստ. Եւր. դեկտեմբեր 1ին.

Առաջին պարգեւն է ֆրանք 600,000։

ՏՕՔԹ. Ժ. ՍԱԳՍ

Մանկաբարձ բժիշկ՝ վկայեալ Պեռլինի համալսարանէն, մասնաւէտ՝ իգական սեռի հիւանդութեանց համար։ Տօքթ. Սագս որ նոր եկած է Պեռլինէն, կը բնակի Բերա, Վենետիկ փողոց, թիւ 5, Շէյխ էֆէնտիի նորակառոյց շէնքին մէջ։ Հիւանդ կ'ընդունի առաւօտեան ժամ 8-10 և երեկոյեան ժամը 12-3 (ըստ Եւր)։

Ժամը 10էն 12 Բրիտանական դեղարանը կը գտնուի և ժամն 3էն 5 Պոլիս, Սերվէդ դեղարանն։ Ջղային հիւանդութեանց համար ելեքտրական գործողութիւնք կը կատարուին։ Մանրադիտական գործունոց։

Աղքատ հիւանդք ձրիաբար կը դարմանուին։

ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Մայրաքաղաքիս Հայ փաստաբաններէն Նազարէթ էֆէնտի Խաչերեան ընկերակցած է Յովհաննէս էֆէնտի Կիւլպէկեանի, որ Ֆրանսայի Էքս քաղաքի իրաւաբանական համալսարանի մէջ իր ուսումը փայլուն յաջողութեամբ աւարտած և Լիսանսիէ ան տրուա վկայագիրն ստանալով, այս անգամ վերադարձած է։

Խաչերեան էֆէնտի որ Պրուսէլի համալսարանէն վկայեալ է, և Տօքթէօր ան Տրուա տիտղոսն ունի, անդէն ծանօթ է մեզ՝ դատական աշխարհի մէջ ունեցած համբաւովը, և Կ. Պոլսոյ իրաւաբանական վարժարանին մէջ պատժական օրինաց դասախօսութեամբն։

Գոհ պիտի լինին ամէն անոնք, որք պիտի դիմեն յիշեալ էֆէնտիներու գրասենեակն՝ որ կը գտնուի Ղալաթիա, Գավաֆեան խան, թիւ 9։

4—13

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

(Օսմանեան լեզուի)

Տասն և հինգ օրէն ուսանելի

Աշխատասիրեաց Մէհրան Աքիլեան

Կը ծախուի ամէն հայ գրավաճառաց և Ջրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղաներու քով, ի գին 100 փարա։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

[illegible]

ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՄԵՏԱՂԵԱՑ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ՏՈՒՓԵՐՈՒ
մասնաւորապէս ծխախոտի համար
ԲԱՐՈՒՆԱԿ ԲՈՂԱՏԵԱՆ

Մենաշնորհեալ յՕսմ. Կառավարութենէ

ՇԱՏ ԱԺԱՆ ԳՆԵՐՈՎ թիթեղեայ տուփեր մասնաւորապէս ծխախոտի համար։

Գործին գեղեցկութեան, դիմացկունութեան և այլ ամենայն տեղեկութեանց համար դիմել առ

Խ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ
Ղալաթիա, Մահմուտիյէ փողոց թիւ 38
Պոլիս, Եէնի-ճամի, Չիւինճիլէր փողոց » 51

Գաւառներէ ուղղակի յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

1882Ի ԳԻՍԱՒՈՐԸ

LA COMETE DE 1882
DEPOT A GALATA
Z. MARANGHIDES

Այս հռչակաւոր վաշեալ սիկարի թուղթը որ ամենաընտիր տեսակէ է, կը յանձնարարուի ծխողաց։ Մայրաքաղաքիս բժշկական վարժարանը փորձելով հաստատած է թէ և ոչ մէկ թունաւոր բուսական նիւթ կը պարունակէ։ Ընդհանուր շտեմարանն է՝ բոլոր Տաճկաստանի համար Ղալաթիա, Մոմխանէ փողոց Սիւթէ Ֆրանսէզ, 82 թիւ, Պ. Զաքարիա Մարանկիտէսի վաճառատունը։

Կը գտնուի նաև Կ. Պոլսոյ և Ղալաթիոյ բոլոր ծխավաճառաց քով։

22-78

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԴԵՂԱՐԱՆ
Պ. ԵՒ Հ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ
ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան եւ դեղագործութեան զբաղելով հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խնայած չըլլալնիս յայտնի է մեր պատուարժան յաճախորդաց և բոլոր հասարակութեան։ Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար, դեղարան մը բանալ փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Պոլսոյ Եէնի-Ջամի փողոցի 26 թիւ մթերանոցէն զատ՝ նոյնպէս Կ. Պոլիս կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ. Քիւչիւքեան եղբարք» անուամբ դեղարան եւ մթերանոց (տէբօզիթօ) մ'ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը, մեծ խնամով շինուած, եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին։ Ասոնցմէ զատ ամէն ատեն գործածուած զանազան տեսակ գինի, աղնիւ ձկան իւղ, Նորվէկիոյ շօքօլա, քօնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուին։ Եկած դեղագիրք խղճով թարմ դեղերով, և մեծ խնամով կը պատրաստուին։ Ասոնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամէն կերպով օգուտ կը տեսնեն։

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆ
ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անվէրսի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարատոն	2,500
Բասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Ներօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոմօ	2,700	Բալերմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասթէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Պիդօ	2,800
Տրաքօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Էրատօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիտանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ժիւնօ	2,300	Թօրօնթօ	3,600
Քէլսօ	2,000	Եէտտօ	3,600
Քօվնօ	2,200	Զէպրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	140

Սօրէնդօ շոգենաւը, նաւապետ Մաճի Անգլիայէն աստ եկաւ ընդհանուր վաճառքով և իր բեռն պարպելէ յետոյ Օտէսա պիտի ուղևորի։

Ուղևորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի և Միջերկրականի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ադլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալէբբօ	3,000	Նանթ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բավոնիա	5,000
Պաթավիա	3,800	Բարթիա	3,200
Պալպէք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սէֆալոնիա	5,000	Սկիթիա	4,600
Քադալոնիա	4,700	Սարակօսա	3,000
Շէրպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմերարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Տէմերարա շոգենաւը, նաւապետ Ճօնէս, Լիվրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլի և Արևելքի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալսասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրեան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրեան	5500
Պալերմեան	6000	Իդալեան	5500
Պուլկարեան	6000	Լէսպեան	2200
Քասթելեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիսպոն	800
Տօրրյ	700	Օբորթօ	700
Էճիպշըն	3700	Բերսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալերնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ալսասիան շոգենաւը, նաւապետ Քրիսթիան, ամսոյս 11ին երկուշաբթի օր Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Ուղևորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Ն. Վաշման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկորտատօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ և ընկ.

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիայի և [illegible] մէջ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն և Տրապիզոն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է լը Մէնկրէլի որ նոյեմ. 10ին երեկոյեան ժամ 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է լը Մէօրի, որ հոկտ. 28ին պիտի մեկնի։

Ուղղակի և արագ ուղևորութիւն

Նաւուղղէքի, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
Մոմխանէ փողոց, թիւ 141

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի մէջ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըրքս
Աբաւատ	2,500	Ռոճըրս
Արքատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ռոյլս
Մասէտոնիա	3,500	Մորչ
Ռումելիա	2,800	Ֆօթըրճիլ

Այա Սօֆիա շոգենաւը Լիվրբուլէն աստ եկաւ։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանդստութիւն կը տրուին ուղևորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլի և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆարօս	4000	Ներէիտ	3000
Օասիս	4000	Բէրու	3000
Սէսօստրիս	3250	Ատլանթիք	1700
Թէպս	3250	Լոտուս	800
Մէմնոն	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700

Սէսօստրիս ամսոյս 27ին Լիվրբուլէն աստ կը սպասուի։

Վերոյիշեալ շոգենաւք շքեղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՂ ԵՒ ԸՆԿ.
Մէյտանլըգ փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվրբուլ
ՃԷՅՄԶ ՄՈՍ ԵՒ ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՈՐԼԻԷՆՍ

Մովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթալ, Եօրկիատուս խան Պահչէ-գաբու, Պոլիս. կամ Ղալաթիա, Ալէքսիատի խան թիւ 15։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՅԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1884 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 31

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ եկող շոգենաւաց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Վ. — Թ.

— 1 Եէնիմահալլէ Մեզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ (Եէնիքէօյի շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 17
— 1 35 Եէնիքէօյ Ըսթինիա Միրկէոն Պօյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պէպէք (Առնաւուտքէօյի շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 19
— 2 Ռ. և Ա. Գավագ Եէնիմահալլէ Մեզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Քիրեճպուրնու Թարապիա Եէնիքէօյ (Եէնիքէօյի շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 32
— 2 50 Եէնիքէօյ Ըսթինիա Միրկէոն Պօյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պէպէք (Առնաւուտքէօյի շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 21
— 3 15 Եէնիմահալլէ Մեզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Ըսթինիա Միրկէոն Պօյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պէպէք (Առնաւուտգիւղէն մեկնող շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 18
— 4 15 Ռ. և Ա. Գավագ Եէնիմահալլէ Մեզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Ըսթինիա Միրկէոն Պօյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ 17
— 5 15 Եէնիմահալլէ Մեզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Ըսթինիա Միրկէոն Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաք. Պէշիք. 19
6 15 Եէնիմահալլէ Մեզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշպաղճէ Եէնիքէօյ Միրկէոն Գանլըճա Ռ. և Ա. Հիսար Գանտիլլի Առնաւուտքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Օրթաքէօյ Գուզկունճուք Պէշիկթաշ Իւսկիւտար 25
8 15 Ա. և Ռ. Գավագ Եէնիմահալլէ Մեզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Միրկէոն Պօյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ (ուրբաթ օրերը Ըսթինիա պիտի հանդիպի) 32
10 Մեզարպուրնուէն Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Միրկէոն Ռ. Հիսար Առնաւուտքէօյ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ 28

Առնաւուտքէօյէն կամուրջ եկող շոգենաւաց ժամերը

—12 45 Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ 22
— 1 35 Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ 25
— 2 10 Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գապաթաշ 28
— 2 45 Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ 1
— 3 20 Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գապաթաշ 23
— 4 15 Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գապաթաշ 1
10 50 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 19
11 10 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ 25

Ասիական եզերքէն կամուրջ եկող շոգենաւաց ժամերը

—12 35 Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի Գուզկունճուք Գապաթաշ 21
— 1 Պէյգօզ Բաշպաղճէ Ռ. Բաշամահալլէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլլի (Գանտիլլիի շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 23
— 1 35 Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի Գուզկունճուք 34
— 2 30 Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի Գուզկունճուք 22
— 2 45 Պէյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշպաղճէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլլի (Գանտիլլի նաւամատոյցը Գանտիլլիէն մեկնող շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի և ուրբաթ օրերը Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկունճուք Իւսկիւտար) 20
— 3 45 Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք Իւսկիւտար (բացի ուրբաթէն) 28
— 4 15 Պէյգօզ Բաշպաղճէ Ռ. Բաշամահալլէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք Պէշիկթաշ 34
8 45 Պէյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշպաղճէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի Գուզկունճուք Իւսկիւտար (ուրբաթ օրերը Ռ. Բաշամահալլէ) 22
10 25 Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ 23

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

— 2 30 Գապաթաշ Իւսկիւտար Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Առնաւուտքէօյ Գանտիլլի Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճա Միրկէոն Եէնիքէօյ Բաշպաղճէ Պէյգօզ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեզարպուրնու Եէնիմահալլէ 25
— 2 15 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէոն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեզարպուրնու Եէնիմահալլէ Ռ. Գավագ 17
3 30 Գապաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճըքէօյ Ըսթինիա Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեզարպուրնու Եէնիմահալլէ 19
5 — Գապաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճըքէօյ Եմիրկէն Ըսթինիա Եէնիքէօյ Պէյգօզ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեզարպուրնու Եէնիմահալլէ և Գավագներ 32
6 45 Իւսկիւտար Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Առնաւուտքէօյ Գանտիլլի Ռ. Հիսար Գանլըճա Միրկէոն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ 22
8 15 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէոն Եէնիքէօյ Թարապ. Պէյիւք. Մեզարպուրնու 23
10 Ռ. Հիսար Պօյաճըքէօյ Միրկէոն Ըսթինիա Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեզարպուրնու Եէնիմահալլէ 17
10 30 Ռ. Հիսար Պօյաճըքէօյ Միրկէոն Ըսթինիա Եէնիքէօյ Թարապիա Քիրեճպուրնու Պէյիւքտէրէ Մեզարպուրնու Եէնիմահալլէ 20
11 10 Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մեզարպուրնու Եէնիմահալլէ 32
11 30 Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճըքէօյ Միրկէոն Ըսթինիա Եէնիքէօյ 19

Կամուրջէն Առնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

— 2 15 Ուղղակի Առնաւուտքէօյ 1
— 2 45 Ուղղակի Պէպէք 23
— 3 45 Ուղղակի Պէպէք 1
9 50 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար (Վափոր եկող շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 19
10 25 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշ. Առնաւուտքէօյ Պէպէք 25
11 5 Գապաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք (Եէնիքէօյի շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 22
11 4 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք 28
12 — Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ 25

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

— 1 20 Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Ա. Հիսար Գանլըճա Պէյգօզ Եէնիքէօյ 21
— 1 25 Ուղղակի Գանտիլլի 22
— 2 45 Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Բաշպաղճէ Պէյգօզ (ուրբաթ օրերը Ռ. Բաշամահալլէ) 34
— 3 15 Ուղղակի Գանտիլլի (բաց ի ուրբաթ օրերէ) 28
— 9 Գապաթաշ Պէշիկ. Գուզկունճ. Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի (Գավագներ գացող շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 25 23
—10 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճա Բէֆթաբաշա Բաշպաղճէ Պէյգօզ Թարապիա Մեզարպուրնու Գավագներ 18
—10 40 Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի Ռ. Հիսար (Գանտիլլի նաւամատոյցը Պէյգօզի շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 34
11 10 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Ռ. Բաշամահալլէ Բաշպաղճէի Պէյգօզ 28
11 40 Գապաթաշ Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ 23

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
12 45	7 —	2 —	7 —
1 30	8 10 Պէշիք	1 15	8 15
2 —	9 —	1 50	9 — Պէշիք.
2 30	9 35 Պէշիք	1 20	9 35
3 —	10 15 Գ.գկնճ(	2 50	10 — Պէշիք
3 35	10 25	2 20	10 35
4 15	10 50	3 55 Պէշիք	—
5 — Պէշիք	11 15	4 45	11 25
5 35	11 40	5 25	11 50
6 15 Պէշիք	12 5	6 — Պէշիք	12 5 Գ.գկճ(

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 45 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն
5 — Հարէմէն Սալաճագ
11 15 Հարէմէն » (կիրակի օրերը ժամ 11ին)
3 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 45 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
11 — Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժամ 10.45ին)

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 15 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
11 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

— Այս նշանը կրող շոգենաւք Հոկտեմբեր 15էն սկսեալ մէկ քառորդ վերջ պիտի մեկնին։

) Այս շոգենաւներն Հրեից տօներուն և ուրբաթ ու կիրակի չպիտի երթեւեկեն։

Ծան. —Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ 20 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1884, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ																							
	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60			
	Առաւօտ											Իրիկուն												
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս	6 18	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11	...	...	...
Գում-գաբու	6 28	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 —	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 32	...	7 57	...	8 58	...	...	10 34	10 53	11 32	12 04	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	...	6 26	...	...	...
Ջամլուտ փաշա	6 35	...	8 —	...	...	...	...	10 37	10 56	11 35	12 07	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33	...	5 41	...	6 29	...	...	...
Սամաթիա	6 40	...	8 6	...	9 4	...	...	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	...	6 34	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 45	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 56	8 —	8 24	...	9 22	...	...	10 58	...	11 58	...	...	2 11	3 9	...	4 21	...	5 22	...	6 16	6 50	...	...	...
Այ-Ստեֆանոս	...	8 14	8 34	...	9 32	...	...	11 8	...	12 9	...	...	2 21	...	...	4 31	...	5 32	...	6 28	...	...	...	...
Քիւչիւք-Չէքմէճէ	...	8 25	...	...	...	...	...	...	...	12 18	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 37	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ																							
	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1			
	Առաւօտ										Իրիկուն													
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քիւչիւք-Չէքմէճէ	...	...	7 34	...	...	...	...	...	...	...	...	1 24	...	...	...	...	...	...	...	...	6 38	...	...	...
Այ-Ստեֆանոս	...	...	7 45	...	8 44	...	9 38	...	...	11 20	...	1 34	...	2 33	...	...	...	4 48	5 39	...	6 51	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 33	7 24	7 57	...	8 55	...	9 49	...	...	11 31	...	1 45	...	2 44	3 20	...	...	4 59	5 50	...	7 5	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 46	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26	...	...	...
Սամաթիա	6 50	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	...	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	...	5 19	6 8	6 42	...	...	...	...
Ջամլուտ փաշա	6 55	7 46	...	8 47	...	9 46	...	10 21	11 21	11 53	12 57	...	2 33	3 6	3 42	4 17	...	5 24	6 13	6 47	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 58	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	...	10 24	11 24	11 56	1 ...	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	...	5 28	6 16	6 50	...	...	...	...
Գում-գաբու	7 3	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 01	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 12	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 03	7 50	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ